

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Дел. бр. 140

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ

од Четвртото продолжение на 35-та седница на
Собранието на Република Македонија, одржана
на 6. април 1992 година

Скопје, април 1992 година

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕЖКИ

од Четвртото продолжение на 35-та седница
на Собранието на Република Македонија, одржана
на 4 април 1992 година

-

Седницата се одржа во Собранието на Република Македонија, сала I, со почеток во 10,30 часот.

Седницата ја отвори и со неа раководеше Стојан Андов, претседател на Собранието на Република Македонија.

СТОЈАН АНДОВ:

Да продолжиме со работа.

Пратениците Димитар Димитров, Панче Насев, Димитар Поповски, Благоја Чкатровски и Страшо Милковски ме известиле дека од оправдани причини не се во можност да присуствуваат на седницата.

Констатирам дека на седницата присуствуваат мнозинството пратеници на Собранието и дека Собранието може полноважно да одлучува.

Има збор господинот Томислав Стефковски.

ТОМИСЛАВ СТЕФКОВСКИ:

Почитуван претседателе, почитувани пратеници. Пред да минеме на продолжување на 35-та седница по точката што доаѓа на ред, сакам да предлозам Владата на Република Македонија да ја задолжине да даде точен извештај за она што се случува на просторот на Република Македонија од аспект на последните настани на одржаните митинзи на албанската националност, поготово што постои една вознемиреност кај народот од она што го прочитавме во весниците за последниот митинг во Струга. Од тие причини сметам да донесеме заклучок и да ја задолжине Владата да подготви

една веродостојна информација која ќе биде презентирана овде пред Парламентот и да се отвори расправа по ова прашање кое не е во функција, односно настаните и митинзите не се во функција на признавањето на Република Македонија.

Доколку се прифати овој мој заклучок сметам дека претседателот и присутните членови на Владата, кои за жал ги има многу малку, треба да подготват во текот на денешниот ден една таква информација и овој Парламент да расправа по неа.

СТОЈАН АНДОВ:

Може да расправаме за тоа, само да ве информирам дека сум информиран од Владата дека се подготвува една таква информација и веројатно за тоа ќе се расправа на посебна триесет и седма седница на Собранието.

ТОМИСЛАВ СТЕФКОВСКИ:

Го уважувам тоа што го кажа претседателот, меѓутоа мислам дека итноста и вознемиреноста кај граѓаните бара, до колку таа информација биде подготвена во текот на денешниот ден, ние да расправаме.

СТОЈАН АНДОВ:

Така е и планот, ние ќе направиме прекин на 35-та седница и ќе држиме посебна триесет и седма седница.

Има збор Димитар Трпеновски.

ДИМИТАР ТРПЕНОВСКИ:

Исто така јас од ова место укажувам пред Парламентот дека постои голема вознемиреност кај граѓаните во општина Струга и на широко во Републиката. Оттука потребно е Владата на Република

Македонија да подготви една содржајна информација и да ја оцениме политичко-безбедносната ситуација и во оваа прилика во Република Македонија, после овие настани што широко стапија на сцена и го вознемирија македонскиот народ.

СТОЈАН АНДОВ:

Предлагам да го донесеме овој заклучок.

Инаку да ве информирам дека ми се јавија од Владата и ми рекоа дека подготвуваат информација. Затоа предлагам да се договориме, во текот на денот кога ќе дојде информацијата да направиме прекин на 35-та седница и ќе закажеме нова триесет и седма седница за да може да се расправа денес по тоа.

Дали се согласувате со овој предлог? (Се согласуваме).

Минуваме на дветтата точка - Предлог за донесување закон за поттикнување на развојот на земјоделството, со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на закон со Предлогот на закон и извештаите на Комисијата за земјоделство и шумарство и Законодавно-правната комисија ви се доставени, односно поделени.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон.

Гледам дека министерот за земјоделство не е присутен. Тој инсистираше денес да биде седницата, а сега не знам што не е тука.

БЕКИР ЖУТА:

Министерот за земјоделство е на еден договорен состанок на Владата, очекува да биде информиран, веројатно мисли дека не е почната седницата и продолжиле со тие контакти со Владата, во врска

со некои актуелни прашања во доменот на земјоделството. Ќе го известиме да дојде, бидејќи веројатно не го информирале во меѓувреме дека е почната со работа седницата на Собранието.

СТОЈАН АНДОВ:

Ве молам да биде известен министерот, веднаш да дојде. Неговото присуство ќе биде неопходно тука кога ќе расправаме по текстот на Законот. Сега ние можеме да продолжиме по Предлогот на законот.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон.

Молам, кој бара збор?

ВАНЧО МЛАДЕНОВ:

Почитувани пратеници,

Пред нас е еден значаен проект за Република Македонија, меѓутоа кај мене останува дилемата дали оваа материја треба да се регулира со закон или е тоа дел од макроекономската политика на Владата која по моја оценка би требало да се нормира со одлуки на самата Влада. Меѓутоа тоа прашање го оставам за да дадат одговор правниците, а јас би сакал со една конструктивна критика да дадам свое мислење и оценки за Предлогот за донесување на закон за поттикнување на земјоделството во Република Македонија.

Причината поради која се предлага донесување на закон за поттикнување на развојот на земјоделството, како што се наведува во самиот предлог на законот е согласно новата уставна положба на Република Македонија и преземањето на постојните сојузни прописи како републички. Се наметна потребата од регулирање на мерките за поттикнување на развојот на земјоделството во Република Македонија. Но, се поставува прашање дали тоа успешно го правиме, а успешноста

според мене се огледа во тоа колку тие ги прилагодуваме на условите и можностите кои ги има нашето македонско земјоделие.

Засега според моја оценка, гледано според тоа што се нуди во овој закон тие успешно се препишуваат и преведуваат од српско-хрватски на македонски јазик, но притоа и не се прилагодуваат на условите кои се компаративни за Република Македонија. Затоа според мене голема грешка е што како терк ги земаме федералните прописи. Зарем и денес не сме уверени дека тие најмалку во себе ги уважуваат компаративните предности, а уште помалку економските интереси на Република Македонија. Мислам во овој момент за да го докажам тоа нема потреба да навсдувам аргументи, но затоа тие ќе ги дадам низ критика на понудениот закон.

Најпрви би рскол дека работам во стопанска гранка која е прва непосредна поврзана со земјоделието и со години ја делам судбината на земјоделците. Земјоделство е стопанска гранка која во Југославија и во услови на доховорната економија го носеше најголемиот товар, ги компензираше сите недостатоци на другото стопанство и лошата макроекономска политика на земјата.

Земјоделието како стопанска гранка и како компаративна предност на Република Македонија според мое мислење не треба и не може понатаму да биде третирана како што досега се правеше од страна на федералната власт.

Земјоделието во Република Македонија не заслужува економска политика која ќе го третира од социјален аспект, да добива помош или да не речам милостиња, како што беше досега и како што се предлага со предложените решенија со законот: премии, регреси, субвенции, компензации, туку полна економска рамноправност и еднаквост со сите други стопански гранки.

Земјоделците бараат Република Македонија и нив да им биде мајка, не мајка како што досега беше Југославија. Оттука предложениот закон за поттикнување на развојот на земјоделството во Република Македонија јас го гледам како обична математичка равенка која во овој момент ја нуди Владата, а која на едната страна од равенката ги нуди премиите, компензациите, субвенциите и регресиите, а на друга страна од равенката е еднакво на сиромаштија. И тоа сиромаштија и на земјоделците и на Републиката, а сето тоа заедно е одлика на договорната економија од која ни оваа Влада, иако е избрана од плуралистички Парламент и во услови кога категорично се определивме за пазарно стопанисување. За мене ваквиот начин на водење на макроекономска политика на Република Македонија е неприфатлив и категоричен сум дека не сакам да бидам во дубара со сиромаштијата која го негира знаењето, работата, креативноста и позитивните амбиции за заработувачка, односно профит. Не би поддржал никакво душебрижничество, делење на милостиња и слично, поготово за земјоделството како стопанска гранка со сите компаративни предности во Република Македонија. Оттука таков закон како што се нуди од страна на експертската Влада за мене е неприфатлив, а верувам тоа не го бараа ни земјоделците на Република Македонија.

Ако е така, тогаш се поставува прашањето што бараат земјоделците. На Владата веќе требаше да и биде јасно дека земјоделците во Република Македонија како и сите други производители бараат стабилни услови за производство, слободен пазар, односно целосна валоризација на нивниот труд преку економски цени на нивните производи во кои слободно може да ги вградат цените на сите импути во производството, потоа сите давачки спрема државата, да го вградат сопствениот труд и што е сосема нормално да го вградат

и својот профит, односно мотив за работа. Да го вградат и својот провит и така формираната цена на пазарот да му ја гарантира затоа што неговата-фабрика треба да ја сфатиме е под отворено небо со сите ризици што ги крие природата. Со вакво мешање на политиката односно Владата во производството како што се нуди со овој закон имаме горко искуство. Тоа не враќа некаде испред 70-те години кога наши колеги од мојата стопанска дејност чекаа пред кабинетот на Стане Доланц како извршен секретар на Политбирото кој со авион замина за Бриони да бара од Тито согласност за покачување на цената на пченицата, односно брашното и лебот, преку Благој Попов кој доби подоцна овластувања да одлучува за цените на брашното и лебот и воведување на републички компензации па до Васил Влашки кој го измисли таканаречениот мешан леб, спротивно на законите и стандардите да се меша таканаречено бело и црно брашно и да произведуваме таканаречен народен леб и све до денешен ден кога господин Кљусев ги лимитира цените на брашното, лебот, зејтинот и шеќерот за да го заштити стандардот на граѓаните на Македонија.

Моето работно искуство и овој пат ме тера како и секогаш порано кога се во прашање премии, компензации, субвенции отворено да реагирам дека тоа се крајно негативни решенија кои имаат само спротивни последици од оние кои се декларирани како намера на предлагачот.

Сега би навел еден практичен пример со кој се покажуваат огромните негативности, да не речам катастрофалните последици од еден ваков закон, со кој се предвидуваат премии, регреси, компензации, субвенции за одредено производство со што се тераат принудно земјоделците да го застапат ова производство на своите површини и мимо нивните желби. Би го навел примерот со еден од стра-

гелките производи кој се бара обавезно да биде застапен во земјоделската структур ана Република Македонија, а тоа е ичслицата која добро ја познавам.

Од 1965 до 1991 година водам интерна статистика за квалитетот и приносите на пченицата во регионите Струмица, Радовиш, Валацдово и Гевгелија. Просечен принос за спомнатиот период се двеижи од 1750 до 2350 кгр. по хектар, во зависност од временските услови, што претставува за 3 до 4 пати пониски приноси од приносите во истиот период во Војводина и Славонија кои за Југославија беа основа за определување на заштитната цена и висината на компензациите и премиите. Во истиот тој период на ниво на Република Македонија се засадуваа од 105 до 115 илјади хектари под пченица и се добиваше пазарен вишок од 127 до 184 илјади тони пченица, а вкупните потреби на Републиката се цирка 340 илјади тони, што ќе рече дека никогаш па ни сега немаме шанси да произведеме толку колку што ни е потребно за да се прохраниме од сопственото производство. Веднаш да кажам дека во тоа не е штетата.

Сега ако се прифати настојувањето на Владата Струмица да ја прифати одлуката и сите свои 24 илјади хектари обработлива површина да ги засеа со пченица и да постигне над просечен принос, да речеме дури и 2500 кгр. по хектар, таа би произвела 60 илјади тони пченица по сегашни цени од 11,2 динари по килограм, би се добил вкупен приход од 672 милиони динари. На тие исти површини во Струмица, Валацдово или Гевгелија ако засееме само 45 хектари под фолии со рани краставици, да се добие по 50 тони по хектар или вкупно 225 илјади килограми по цена од 300 динари по килограм, ќе добиеме исто така 675 милиони динари, што значи она што се добива од пченица засеано цело струмичко поле од 24 илјади хектари би се

добило со само 45 хектари од тоа исто поле засаено со краставици.

Оттука произлегува констатацијата дека со пченица во амбарот ќе бидеме сите гладни. Коментар мислам не е потребен.

Оттука дали не се наметнува заклучокот дека предложениот закон на Владата за поттикнување на развојот на земјоделието во Република Македонија каде се предвидуваат премии, компензации, регреси за пченица, пченка, сончоглед и слично не се компаративна предност за Македонија.

Јас се залагам за друга нова, да не речам македонска стратегија на развојот на земјоделието, а не да се враќаме на југословенската. Според мене македонска стратегија би претставувало форсирање и стимулирање на производство на тутун, афион, оризова арпа, градинарско производство, грозје, јаболко и слично, зошто мислам дека нема потреба да го уверувам овој аудиториум дека Македонија има компаративни предности. Оттука логичен е заклучокот да произведуваме она за што имаме компаративни предности. Со нивната продажба ќе купиме она што ни недостига, а не да форсираме она што ни достига, а притоа да немаме ништо.

На крајот во интерес на вистинското а не декларативната поддршка на земјоделието предлагам овој закон да го вратиме на Владата со цел да биде предложен македонски закон, кој ќе ги содржи сите македонски предности за земјоделието на Македонија.

МИТКО АНАСТАСОВСКИ:

Драги дами и господа, господин претседателе и претседателство, господа од Владата не сте сите тука но ве поздравувам.

Неколку дена расправаме за земјоделците. Бараме да се заштити земјоделецот но никако не побаравме да ги видиме узроците зошто дојдовме до таа положба. Носиме закон за земјоделецот, за бос земјоделец без опици.

Малку ќе се осврнам бидејќи завчера не ми се даде прилика да зборувам, имав мала главоболка и само заради тоа што долго време се занимаваме со долги реферати кои ни земјоделецот па ни поучен човек не може да ги разбере. Нека ми извинат господата, со реферати не можеш да го заситиш ни земјоделецот ни сам себеси. Сака дела и пари. Бараме да влеземе во пазарна економија и тоа е неминовно да влеземе во пазарна економија затоа што времето ќе не згази. Секоја кочница од пазарната економија значи крах на земјоделецот, крах на нашиот човек.

Бараме Грците да ни ги вратат имотите а ние на нашите луѓе, не донесовме закон да им ги вратиме имотите што им ги ограбија во времето. Не сакам да зборувам зошто е уништено земјоделството и стопанството, само сакам да ве потсетам господа, вие сте помлади луѓе тука дека земјоделството не го уништи земјоделецот, земјоделецот го уништи системот кој владееше 46 години. Прво со разни експерименти. Со колективизацијата се уништуваше не само земјоделството, се уништија и најдобрите домаќинства и домаќини на оваа земја. Им се одзема она што тие со години го печалеа, земјата, куќите, стоката, шумите, здравјето. Ја наследија само смртта од режимот што владеше 46 години, затворите и мачењата. Оттука треба да се тргне па да дојдеме до тој закон кој го бараме.

Не сакам многу да зборувам, но ќе повторам. Да имаме здраво земјоделство треба сега, денес или утре да се донесе законот за приватизација за враќање на сит еимоти на луѓето во времето ко-

га бса ограбени од режимот и од разно-разни луѓе кои денес се однесуваат во селото, во градот и т.н. како вистински бегови.

Штo да се прави, веднаш се прашуваме. Свесни сме господа што да се прави, треба да се донесат позитивни закони со кои ќе му се помогне на земјоделецот. Од акде да се тргне. Треба да се тргне од положбата во која се наоѓаме денес. Која е таа положба. Реков дека сме боси или сме со еден лев или со два леви кондури, исмаме десен. Така изгледа нашето земјоделеие, така изгледаат и повското од нашите луѓе од сите народи и народности во оваа мала земја.

Владата и ние реков треба да донесеме позитивни закони. Првиот закон го спомнав, Законот за приватизацијата, за да влеземе во местото каде што влегува цела Европа. Инаку ништо не правиме.

МИТКО АТАНАСОВСКИ: (продолжение)

Закон за гарантирање не, туку уште поголем збор ќе кажам, за заштита на цените. А, тоа ќе биде затоа што реков потешок збор, тоа ќе биде само тогаш кога ќе бидеме прифатени во европските организации. Сега, што и да зборуваме ние се наоѓаме во еден кафез без вратички, без прозорци.

Земјоделецот ќе работи, како што сме опкружени, баш го слушнав и претседателот надвор, во оваа дискусија, јас тоа го имав забележано дека навистина нашите производи нема каде да ги пласираме ако уште продолжи ситуацијата што сега е намстната на овие балкански простори.

Се согласувам да се донесе и закон за микропрограми, за помали програми, за земјоделците. Тие се потребни, ако се донесат такви закони, треба Министерството за земјоделство, Владата и ние да видиме до каде е нашата сила да донесеме такви микропрограми со што на некој начин ќе ги гарантираме производите на земјоделецот.

Да се донесе закон за реорганизација на земјоделството. Тоа го немаме. Повеќе башбозлучки работевме во земјоделството. Еден директор прави стопанско сади овоштарници, на друг му е згодно сади лози, третиот трето и сето тоа беше анархично за самиот земјоделец.

Како втор елемент во овој закон, Министерството за земјоделство треба да предвиди научна помош, финансирана од државата за агротехничарите и агрономите каде ги има како во другите понепредни држави. Тоа не сме го направиле. Тоа не го направи ни стариот систем. Таму знаеше директорот се да решава, а агрономот беше само едно мало човече кое се врткаже околу земјата. Без таква

помош на нашиот земјоделец нема земјоделие јако, нема јака продукција, нема пазар.

Како четврти закон предлагам во Министерството аз земјоделие да постои една комисија која постојано ќе се занимава со проблематиката, една пазарна комисија која ќе се занимава со проблемот каде ќе се пласираат стоките, земјоделските продукти, дома и надвор.

Петто, согласно закон со кој ќе се обврзе Министерството, односно тие институции на време да се снабдуваат со сите потреби, од нафта до репроматеријали и сите други препарати за заштита на земјоделството. Без многу коментари, без дискусии и без реферати.

Како шесто, предлагам закон за навремен откуп на сите земјоделски производи. Тука е и првиот закон, заштита на земјоделските производи, малку е потешко изведено, меѓутоа тука, со овој закон се ублажува бидејќи сеуште не сме во заедницата на Европа, па Министерството ќе се труди да ги заштити земјоделците што едновремено ќе се откупуваат а не да се оставаат продуктите да скапуваат во бавчите или нивите.

Седмо, закон за градење помали фабрики за обработка на земјоделски, овошни продукти внатре, во земјата. Не во Љубљана или Загреб. Со реорганизацијата ќе се види, јаболката треба да се обработуваат во Ресен, Струга и Тетово, Грозјето не само да правиме вино и ракија, туку од виното се прават и други пијалоци за кои треба да е на место. Ако имаме такво закон и ако тоа го почитуваме, ако се дадат инвестиции а ќе се дадат, нашиот земјоделец ќе биде обезбеден.

Плански развивано земјоделие, тоа беше во времето на владеење на досегашниот режим, а ние, ако не прифаќаме, на некој начин даваме малку поводи, самите тука даваме поводи со кои

треба тие со закон да се избришат. Со законот земјоделецот е заштитен со тие средства и со тие луѓе што се одговорни за заштита и унапредување на земјоделството.

Ниту една земја во Европа и понатаму без овие работи не напреднала. Почнувајќи од Данска, Холандија, Белгија, земјите во Азија каде беа многу позаостанати, денеска се на многу добар пат. Немаше ниту планирано земјоделие, ниту плански комисији ниту нешто што туку со помош на агротехничките средства, со помош на науката отидоа многу, многу понапред.

За ова не треба некоја голема методологија. Меѓутоа, се прашувам, пак одам на првото што го кажав, сето тоа е добро и јас што го кажав и многу од вас. Некој претера, некој помалку, некој повеќе. Затоа треба пари. Спрема последните индикатори што сите ги знаеме завчера го донесовме Буџетот. Јас со малку хумор, не хумор туку метафора реков и сега се прашувам ако Србија утре донесе и извади своја валута, ве прашувам јас господа каде сме ние? Кој ветер ќе вее? Кој ураган ќе не поведе? Никој не сака од небот да даде. Знам. Некој има, но некој нема. Дали ќе го преживесме тоа време и како ќе дочекаме ако утре Србија извади нивна валута? Затоа, ние сме доста свесни и кој сака нека каже дека син му не бил во Парламентот па требал да дојде нешто кој, па да не исправи може бестер од нас ќе биде, ние имаме доста свесни тука, тука меѓу вас гледам и доктори и професори и инженери и агрономи. Тука се нашите сили. Тука треба да размислиме што ќе правиме, последни зборови ми се, ако утре Србија извади своја валута, на кој монетарен систем сме оставени и во кој кош ќе не пикнат?

СТОЈАН АНДОВ:

Пред да му дадам на следниот пријавен дискусант, Ве молам да се договориме, прво, да се потсети министерот да дојде овде, да се инсистира да дојде овде.

Второ, има многу важни работи за земјоделството да се кажат и не само за земјоделството, меѓутоа сега треба да утврдиме дали предлогот за донесување на закон на Владата што овде го предлага дали има уставна основа, дали има причини за донесување на ваков закон и дали има оправдување и потреба за донесување на овој закон. Само тоа се бара сега. Инаку, ова е четврди ден, ќе изгубиме премногу време.

Има збор господинот Ристо Јованов.

РИСТО ЈОВАНОВ:

Само една интервенција.

Се извинувам, никогаш не сум се наметнувал отколку што сакам сега да кажам за оваа точка.

Ве молам, да ја водите седницата по предложениот дневен ред, а вие самите тоа ми го олесниште затоа што претходниот дискус-тант, и уште предходниот толку не измачуваат што веќе не можеме да седиме во овој Парламент. Дали можеме за една точка да поминуваме а да расправаме по еден ден? Јас мислам дека со ништо не им помагаме на земјоделците туку повеќе ги измачуваме. Ако вака продолжиме, произлегува дека за една точка ан дневниот ред ни треба еден ден расправа. Дали овие седници чинат толку колку ние ќе придонесеме? Ова е петти или шести пат што сме ние тука во Парламентот и дискутираме за земјоделците, а фактички ништо не донесовме.

Ве молам, се работи само за законот. Мене ми изгледа, така како што почнавме со овој проблем, ние следниот пат ќе донесеме и мотики и лопати овде, па ќе им кажуваме на земјоделците како се копа. А, фактички, нисден од нас не сакаме да копаме.

Ако ни се копаше ќе останеме на село и таму ќе копавме. Ве молам претседателе за уважување на моја интервенција.

СТОЈАН АНДОВ:

Интервенцијата е на линија на моето укажување.

Има збор господинот Марин Миленковски.

МАРИН МИЛЕНКОВСКИ:

На дневен ред имаме закон и треба да дискутираме исклучиво дали има потреба од донесување на законот за поттикнување на земјоделството или нема потреба.

Уште кога расправавме за аграрот на претходната седница, сите дискусии што сега продолжија, да не ги обновуваме повторно, не би требало да расправаме тогаш ако сметате дека треба да расправаме денеска. Тогаш беше моментот да расправам за сите овие предлози кога расправавме за Анализата за состојбата на аграрот во 1991 година со мерките на политиката за 1992 година. Тогаш требаше да дискутираме и веќе дискутиравме за овие работи.

Меѓутоа, сега се поставува прашањето дали има потреба од донесување на ваков закон или нема потреба. Претходниот дискусант Ванчо Младенов укажа на некои работи дека овој закон не ги дава потребите што земјоделството фактички ги бара. Меѓутоа, знаете дека Собранието, со заклучоците, ја задолжи Владата да донесе закон за премии, закон за регреси и повеќе закони. Овој закон што сега го предлага, за поттикнување на земјоделието е дел од тие заклучоци и од политиката што Владата односно Министерството за земјоделие ќе треба да ја води во 1992 година.

Во овој закон не можеа да бидат опфатени сите работи и сите поттикнувачки мерки што се бараат во аграрот. Меѓутоа, Владата ги имале предвид и средствата со кои располага во Буџетот,

со колку средства може да интервенира во овој закон. Затоа овој закон ги издвојува земјоделските производи на основни прехранбени производи, на кои дава премии и на стратешки земјоделски производи за кои обезбедува регресирање. Со регресирањето репроматеријали, нафта и други потреби за земјоделското производство фактички се регресира целокупното земјоделски производство.

Затоа, предлагам да го прифатим предлогот, има потреба од донесување ваков закон, а после да расправаме по текстот на Законот.

Инаку, она што се спомна дека земјоделството и сите други треба да преминат во пазарна економија, само би спомнал дека земјоделството многу од порано е влезено во пазарна економија. Земјоделските производи, самите знаете, многу се чувствителни, кога има поголема побарувачка на пазрот цената се зголемува. Но, многу пати кога има помала побарувачка, а поголема понуда на земјоделски производи тие останувале со многу ниски цени, па дури останувале и на нивите. Заради тоа и ова треба да се има предвид.

Комисијата за земјоделство и шумарство, имајќи ги предвид и законските одредби и оценката на ЗПК дека има основа, констатира дека има уставен основ и законски основ за донесување на ваков закон.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор господин Петар Ѓорѓиев.

ПЕТАР ЃОРЃИЕВ:

Почитувани пратеници, се јавив за дискусија по однос на Предлогот за донесување на закон од причина што претходно сум изненаден што пратеникот Ристо Младенов предложи дека нема потреба од донесување на законот, односно Законот да се врати на Владата а не предложи зошто.

Сметам дека нема оправдување од таквиот предлог и од причина што економската година во земјоделството отпочнува во септември. Ние расправавме повеќе пати за потребата од поттикнување на дел во земјоделството, ги дефиниравме нашите ставови, имаме конкретни заклучоци, а рамката до каде ќе оди таа стимулација е утврдено во Буџетот.

Оттука, сметам дека треба да го поддржиме Предлогот за донесување на Законот а доколку имаме конкретни предлози, да се вклучим во расправата по текстот на законот и да укажеме што не е опфатено во текстот, што треба да се измени. Во секој случај, нема ништо да направиме доколку со пристапот за недонесување на закон поттикнеме обврска на Владата да изготви макро-економска политика и развојна политика. Сметам дека тоа би ја влошило и така лошата состојба во земјоделството, а поттикнувачките мерки нема да имаат одраз во самото земјоделство.

СТОЈАН АНДОВ:

Господиот Младенов бара реплика бидејќи беше директно спомнат. Господине Младенов за вашето објаснување е неопходно присуство на министерот овде и тогаш ќе објасните.

Но, пратеникот инсистира да објасни.

ВАНЧО МЛАДЕНОВ:

Колсгата или не слушал или не разбрал. Рече дека пратеникот Ванчо Младенов рекол дека нема потреба за донесување закон и не рекол зошто.

Јас не реков дека нема потреба за закон. Прво реков дали оваа материја треба да се уреди со закон или со одлуки. Тоа нека го кажат правниците. Реков дека нема потреба закон, меѓутоа, не таков закон каков што се нуди, туку закон прилагоден на компаративните предности на Република Македонија. не прелишан за

југословенски услови, туку напишан за македонски услови. Така што молам да не бидам погрешно сватен. Ако некој се залага да биде донесен закон, тоа сум јас. Меѓутоа, да биде прилагоден на условите на Република Македонија, на земјоделците во Македонија, а не да важи за неко имагинарно, измислено земјоделство.

СТОЈАН АНДОВ:

Во ред, меѓутоа вие не сте за донесување на закон, така? Ако веќе објаснивте, туку со одлука на Владата! За што сет?

ВАНЧО МЛАДЕНОВ:

Ако треба да биде закон, сум за закон, реков. Меѓутоа, законот да биде прилагоден на земјоделството на Македонија.

СТОЈАН АНДОВ:

Тоа ќе се уреди низ амандманите.

ВАНЧО МЛАДЕНОВ:

Ваков каков што е, мислам дека не е прилагоден на македонското земјоделство и спрема тоа не треба ваков закон.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали по предлогот за донесување на закон уште некој бара збор.

ГПРГИ КОТЕВСКИ:

Почитуван претседателе, почитувани дами и господа .
Јас често пати излегувам на оваа говорница и заради некои принципе-
лни прашања не се согласувам . И во овој случај еве искрснува еден
таков проблем, непринципиелно да се дискутира на говорницата. Ние зна-
еме дека како пратенички групи овде имаме свои членови во одредени
комисии во овој парламент, како помошни тела што функционираат и
работат постојано. И во оваа Комисија за земјоделство и шумарство
имаме свои членови. Дури тука беа вклучени и здруженија на Македонија
од областа на земјоделството, синдикати, поедини пратеници итн, се
со цел нешто да придонесат позитивно за аграрот во Република Македо-
нија и тоа на прагот од пролетната сеидба. Како парламентарни групи
имавме шанса, не само преку нашите претставници, туку и лично да
учествуваме иако не сме членови на тие комисии, и таа процедура
веќе ја направивме.

Јас не знам од каде, ако одредени пратеници не се согласу-
вале зошто не покажале сопствен интерес за сопствено учество во
таквите комисии и да не доаѓа сега кога веќе се процедурално е завр-
шено на оваа говорница да се каже дека нема потреба од донесување на
таков закон. Инаку стојат забелешките, јас принципиелно пак потврдувам
дали биле препишувани или не биле препишувани, кои се националните
интереси државни на Македонија во поглед на аграрот итн. Но треба
еднаш да сватиме дека од овие процедури и од овие рамки не треба
да излегуваме и кога тој принцип ќе го нарушиме, навистина не знам
како ние би работеле во овој Парламент. Инаку току копја искршивме

токму околу оваа проблематика. Јас сум да го поддржиме овој закон. Сето она што е текстуално или амандмански да водиме расправа, ако навистина има мудри и паметни предлози. Стоиме тука сите на располагање.

АЛИЛ ЦАФЕРОВСКИ:

Почитувани пратеници изгледа малку ја проширивме темата дали има потреба за донесување на закон за поттикнување на земјоделството? Се согласуваме сите дека има. Сега да не ги мешаме работите. Во законот се отсликува односот на државата кон земјоделското производство. Ако се зборува за поттикнување колку оваа одржава може да даде, односно како гледа да го поттикне земјоделското производство преку даденото во законот, регреси, субвенции итн. Нема смисла овде да се расправаме дали е некој за или е против усвојување на ваквите мерки. Друго е прашањето дали се доволни тие, дали ние како држава имаме правилен однос кон оваа материја, дали неможе нешто друго. Инаку како дел од макроекономската политика, нормално треба или со закон или со одлуки на Владата да се регулира оваа материја. И според тоа, нема никаква пречка да се прифати предлогот за донесување на закон.

ВАСИЛ ЗИМБАКОВ:

Почитувани пратеници, јас лично сметам дека треба да се донесе законот. Но има еден проблем. Овој закон што е даден кај нас направи во нашата општина една поширока консултација со земјоделците, со синдикатот, со организации. Овој закон нема примена во нашето подрачје и не го поттикнува земјоделството во општина Струмица или општините кои се занимаат со раноградинарски култури. Имаме и за тоа аргументи. Струмица произведува раноградинарски култури и градинарски култури. Према тоа просекот по жител на земја

е 3 хектари. Да садиме ние пченица, индустриски култури, шеќерна репка, маслодајна репка итн. тоа воопшто не е исплатливо и не го поттикнува земјоделецот на работа. Според тоа, спремна е Струмица да произведува, но мора да се обезбеди и пласман. Со законот не е ништо кажано за пласманот.

Мое мислење е , а го изразувам мислењето на моите бирачи и од пошироката консултација на земјоделците од Струмица дека треба законот да се врати на преработна на Владата , за да можат да се опфатат сите земјоделци на територијата на Република Македонија.

Точно е дека со овој закон се поттикнува еден дел од земјоделието, а тоа се однесува повеќе на Пелагонискиот дел и на другите делови кои се занимаваат со одгледување на такви култури. Додека источниот дел, посебно Струмица, би рекол Валандово и Гевгелија со овој закон не го поттикнуваат земјоделството.

СЛАВЈАНКА СТОЈАНОВА:

Почитувани пратеници јас само сакам да кажам дека го подржувам предлогот за донесување на закон и сметам дека има потреба во Република Македонија да се донесе еден ваков закон. Но сепак сакам да укажам на одредени специфичности кои овој закон не ги содржи а кој што јас сметам дека треба да бидат внесени внатре. Имено се работи за следното: _ ако со Сојузен закон досега се утврдуваше политиката на целата територија на Република Југославија за стретешките култури и на некој начин не влегуваа оние специфични култури од пооделни Републики, сметам дека и во вој закон, вака како што сега се предлага , а од кој што сметам дека има потреба, не се вградени специфичностите на Република Македонија. Еве зошто конкретно станува збор. Мислам дека не се внесени културите како што е афионот, сусамот и памукот, кој се навистина специфични култури и за кои

Македонија има навистина благопријатни услови. Мислам дека сама со ова укажување сакам да придонесам за размислување, дали и понатаму Република Македонија нема да обрнува внимание на овие култури, дали има потреба од една ваква политика и дали поттикнувањето ќе остане во рамките на она што е предложено. Инаку само да кажам, знам дека се е поврзано со билансните можности на Републиката, но ако сега ги вметнеме овие култури за оваа година нема да има потреба од дополнителни средства за оваа година бидејќи пролетната сеидба е во ек, но сметам дека ако влезат овие култури, како култури со кои што треба да се поттикнува во наредниот период, ќе треба да создадеме и интересе и можност, Република Македонија својот интерес да го најде и во овие култури кој што навистина во пооделни подрачја има изразити поволни услови.

ГАЗМЕН АЈДЕРАГА:

Почитувано претседателство, почитувани пратеници, почитувани членови на Владата. Мислам дека премногу време губиме во врска со оваа расправа, иако точката која е на дневен ред претставува точка која беше елаборирана последните денови, а посебно беше елаборирана и од народот. Затоа мислам дека нетреба да губиме многу време во врска со донесувањето на овој закон. Потребата стои и мислам дека никој, со одредени исклучоци не се разидуваме по тоа прашање. Во врска со ова сакам да напомена некои мои забелешки по однос на она што беше тука дискутирано. Имено, во светот се поттикнува она производство што претставува производство од стратешки интерес за дотичната земја. Мислам дека тоа ви е јасно зошто вака се настапува. Одредено земјоделско производство не претставува стратешко производство и поради тоа не е вклучено во ова, иако индиректно на пример регресот на семе, вештачки губирва и заштита на растенијата го опфаќа целото

подрачје на нашата Република. Не го опфаќа само одредено подрачје. Јас потполно ги разбираам одредени пратеници од одредени подрачја кои не можат да се задоволат со она што е тука понудено. Меѓутоа, јас мислам треба да правиме разлика, не треба само така да дискутираме да кажам по мене еднострано. Се изнесе потреба дека законот не биди решенија за пласманот на земјоделските производи. Јас мислам дека за ова прашање се договоривме. Нис во програмата ставивме дека ќе формираме берза на земјоделското производство. За тоа одобравме средства во буџетот. Што сега со закон ќе го решиме? Јас мислам за таква работа во ниеден закон не е решено во ниедна земја. Сметам дека треба малку постручно и да паднеме малку на земја да не зборуваме од високо. Мислам дека треба сега да престанеме со тоа и потребата стои за донесување на овој закон, да поминеме, да не губиме многу време, бидејќи ова е пети ден од Собранието и јас мислам дека ако овие апри ги дававме за земјоделството од нашите дневници и трошкови што ги направивме тука, повеќе придонесевме, отколку вака што продолжуваме.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали уште некој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предалгам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува предлогот за донесување на закон за поттикнување на развојот на земјоделството.

Молам кој е за да крене рака? (74)

Има ли некој против (нема)

Дали некој се воздржува од гласање (никој)

Констатирам дека Собранието го усвои заклучокот.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Кој е за молам да крене рака? (мнозинството пратеници)

Дали некој е против? (1)

Дали некој се воздржува? (никој)

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Отворам нов општ претрес по Предлогот на закон.

ЈОРДАН ЗАФИРОВ:

Почитуван претседателе, почитувани пратеници. Предлог законот за поттикнување и развој на земјоделството е еден од важните мерки во спроведувањето и дефинирањето на аграрната политика во Републиката.

Развиените земји во заштита и поттикнување на производството и извозот на земјоделските производи, покрај царинската заштита имаат и многу развиен систем на царински мерки кои во основа е најзначаен механизам на нивниот заштитен режим за овој сектор и како резултат на што заштитата на земјоделското производство во овие земји изгледа вака : Јапонија земјоделското производство го штити со 59,4%, Северна Европа со 56,1%, Економската заедница со 42,8%, и Југославија, ова е податок за 1989 година со 8,6%, што е во зависност од економската моќ на овие земји. Ние ги знаеме нашите можности, односно можностите на нашата Република, но сепак се поставува прашањето дали издвоените средства за поттикнување на развојот на земјоделството се во согласност со можностите на Републиката и дали нетреба да се размислува за изградување на други инструменти за зафаќање, особено царинските давачки за добивање на средства кои ќе бидат наменети за развој на земјоделството.

Незнам дали со овој закон е извршен правилен избор во структурата на примираниите регресирани земјоделски култури и дали со овој закон одредени земјоделски култури, а со тоа и одредени региони нема да се доведат во поповолна положба од други региони кои одгледуваат интензивни култури, при што од овие производи Македонија троши 10 до 15%, а остатокот се извезува во други републики и земји. Од овие култури се остварува многу повисок доход од единица површина, а воедно производителите на овие култури се потенцијално врзани за ова производство.

Ако се има предвид дека вкупните земјоделски површини само 40% се обработливи, тогаш е сосема јасно каде е шансата на Републиката во земјоделското производство.

Предлог законот веќе задоволил потребите на земјоделски производители и би влијаел за рамноправниот развој на производните региони во Републиката, ако во овој закон се пропишани и извозни субвенции. Сите земјоделски производи кои се во суфицит, грозјето, оризот, раноградинарските култури, јабоката и други би биле во рамноправна положба со примираниите регресирани култури како што се пченицата, шеќерната репка, сончогледот и др.

Само да спомнам дека сите знаеме дека Австрија е алпска земја, меѓутоа малку се знае дека Австрија е извозник на милион тони пченици, при што извозните субвенции изнесуваат 50% од домицилната цена. Со ова би сакал само да укажам на огромниот протекционизам при извозот на земјоделските производи во другите земји. Отаму извозните субвенции се битен фактор за заштита и поттикнување на извозот.

Македонија е мала земја, но сепак овој закон треба да ги уважува регионалните специфики во земјоделското производство, особено во овие зложени општествено економски состојби во Републиката.

ТОДОР ЛИМОВ:

Почитувано претседателство, почитувани пратеници. Сметам дека со мерките што ги предлага овој закон, делумно ќе се ублажат лошите финансиски состојби во земјоделството. Ние на доста седници зборувавме во врска со проблемите, јас не би сака пошироко да зборувам. Исто така добро е тоа што Владата со овој закон предлага процентуално овие мерки, премиите и регресите, процентуално да учествуваат, а не како што досегашните закони тоа го регулираа. Знаеме сите со инфлацијата која што следеше последниве неколку години тие го губеа своето значење.

Сакам да поставам две прашања до ресорното министерство поради кои причини се исклучува од регресирањето на каматата на кредитите за залихите на виното и тутунот, ако сите знаеме дека беше од некои пратеници поставено прашање дека во Сојузниот закон тие регреси постоеја. Ако ни се потребни девизни средства, а сите констатиравме од оваа говорница дека и те како ни се потребни, сметам дека овие два артикли, производството на виното и на тутунот добар дел, односно над 80% се извозни артикли кои ќе придонесат за задоволување на потребите од девизи.

Исто така се залагам производството на јачмен да влезе во производи кој што ќе се премиеаат, затоа што и овој производ е многу битен за исхрана на стоката, со што ќе се добијат поголеми количини на млеко и на месо за исхрана на населението.

ЈОВАН МАНЧЕВСКИ:

Почитувано претседателство, почитувани пратеници. Нешто можби ќе повторам, но мислам дека е потребно да се повтори затоа што ќе бидам истомисленик со некој а со некој нема да бидам.

Предлогот на законот носи многу надежно име. Закон за поттикнување на развој на земјоделството. Ако се погледне неговата содржина може да му се даде и подруго име. Закон за поттикнување на преживувањето. Ако мислиме да произведуваме сами за себе, тогаш законот е сосема во ред, предходниот го имал на ум поширокиот простор, затоа опфаќаше и поголем број на култури. Дали е предложен таков закон поради моменталните наши можности, не знам. На тоа би требало да одговорат експертите. Но зна едно никој не произведувал и нема да произведува само заради традициите и некаква сентиментална врзаност за некоја култура. Секога е во прашање интересот на поединецот или на државата. Сепак на нас е да оцениме за кои култури со многувековна традиција на оваа почва што ги сметаме за национални дали ќе ги унапредуваме или не. Тутуноз, оризот, и виното, оставиле белег во сите пори на животот на ова поднебје.

ЈОВАН МАИЧЕВСКИ (продолжение)

За да прифатиме дека не се тоа култури што треба да ги развива Македонија заедно со раното градинарство за кои сметаме дека се наша предност пред другите, или ако сакате компаративна предност на овие простори треба да бидеме убедени за тоа. Јас лично не сум убеден оризопроизводството е лимитирано со вода и нема услови повеќе да се шири како култура во Македонија. Можеби е лимитирано со вода во овој момент затоа што ние неразумно градеме разни "споменици" наместо брани. За Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство тоа е најголемиот аргумент за неширењето на производството на оризот. Мојам да кажам само за она што го знам. Само во Виничко секоја година заради рестрикција на вода се зассуваат околу 20 до 30% помалку од подготвените површини за оризопроизводство. Но, затоа на подрачјето на општината постојат можности за акумулација на повеќе од 60 милиони кубни метри вода што би била доволна не само двојно да се зголеми застапеноста на оваа култура, туку и исклучи левиот канал од браната Калиманци. Со тоа би се добило повеќе вода за Овчеполието, затоа што тука е и целиот потег на северните водотеци на Плачковица. Би ја спомнал само Зрновска река во Кочанско која е најиздашна со вода во тој дел. Тутунот воопшто го нема во Законот, освен тутунското семе што всушност преставува едно ништо за мене. Иако не верувам дека Владата не е свесна за тоа што значи тутунот за Македонија како извозен артикал, како и неговото значење за буџетот и покрај девалвираноста што ја доживеја во приходниот дел на истиот пред некој ден..

За грозјето и виното нема ниту збор во Законот. На што се мислеше кога се споменуваа комперативните предности на Македонија сега воопшто не ми е јасно. Дали е тоа производството на пченицата, сончогледот, маслодајната репка, шекерната репка и млеко, или тоа се

оние култури кои се најнеопходни во една затворена економија што треба да ги произведеуваме, односно да преживееме. Но, ако оризот, тутунот, грозјето се нашата предност, ако се најквалитетни, или можат да бидат со малку повеќе труд и памет, ако претставуват наш амблем и легитимација пред светот, ако можат да ни донесат најмногу пари, не ми е јасна определбата на Владата. Погледнете го државниот грб на Македонија, сегашниот, ќе видите дека преставените обележја афионот што веќе го исма, грозјето и тутунот што не ги уживаат симпатиите на оваа Влада ќе мора да ги замениме сигурно со некои екзотични растенија, само се прашувам кои? пак ќе пофторам, не го велам тоа само од сентименталност. Сакаме да извезуваме, Јас би запрашал кои земјоделски производи, кои се тие од кои очекуваме девизен прилив, кои се тие на кои можеме да напишеме "маде ин Македонија" . Определбата мора да биде јасна и пазарно ориентирана.

ПАНЧЕ МИНОВ :

Почитувани пратеници, како и предходните двајца дискутантанти и мојата дискусија е во функција на објаснување на оправданоста за воведување на виното исто како и тутунот во ставката за регрес на камати за користени кредити за залихи. Како што искажаа и предходните дискутантанти тоа досега беше пракса виното беше третирано со регрес на камата на залихи со Сојузниот Закон . Мислам дека нема оправдување со преземањето на Сојузниот Закон како Републички и во услови на суверена и самостојна Македонија да тоа рестриktivно се однесува за производството конкретно на вино кое како производ од производството на грозјето е во големи количини застапено и има третман исто како и некои други основни земјоделски производи како стратешка култура во земјоделието во републиката. Исто така, мојата дискусија е прилог и на

заложбите амандмански на Комисијата за земјоделие во однос на третирањето на виното како и тутунот во ставката за регрес на камати за залихи. Со цел правилно да се оцени местото на лозарството и винарството и да му се даде право место сега во Законот за поттикнување на земјоделското производство ќе го дадам следното образложение. На ниво на Република лозарството е застапано со цирка 35 илјади хектари со капацитет на преработувачките капацитети од 22 илјади тони кои преставуваат основа за егзистенција на преку 200 илјади луѓе во републиката било да се тоа директно вработени во гранката, било индиректно во трговијата, угостителството и туризмот и тоа од данокот кој се собира од алкохолот, а не е за поценување и извозот од овие производи на странските пазари, На пример "Тиквеш" во 1991 година при намалена берба во 1990 година извезе вино и грозје за преку 4 милиони долари.

Сега, кога Република Македонија се осамостали перспективите за извоз се уште поголеми, а сведоци сме дека за извесеното вино, грозје и ракија се внесува храна во Републиката која во овој момент и недостасува.

овде треба да се спомене и тоа дека оваа интензивна гранка пати од недостиг на трајни обртни средства кои ги бара настанана, кои се доста скапи и отаму потребата од тоа виното и грозјето да влезат во Законот за поттикнување на развојот на земјоделството со можност за користење регрес на камати и други погодности како и останатите земјоделски производи. Во врска со технолошкиот процес за производство за вино, грозје и жестоки пијалоци и потребата од врзување на пари во тој процес.

За грозјето познато е дека цела година се влага, а само еднаш се остварува приход каде што обртот на капиталот е доста спор и достигнува скоро еднаш да се заврти во текот на годината.

Кај виното, во услови на Тиквешката бербата и преработката отпочнуваат кон средината на септември и е готово за продажба како сурово вино пикаде во месец декември. На пример Агрокомбинатот "Тиквеш" во последните години своето производство го пласира преку сопствена финализација 30%, извоз исто така 30%, препечување во жестоки пијалоци 20% и прелазни залихи 20%, тоа значи и продолжување на рокот кога виното е готово за продажба и тој рок не е пократок од месец февруар наредната година, или шест месеци од почетокот на бербата. Фактот што сме финализатори и извозници значи сукцесивна продажба во текот на годината, па дури и чување на прелазни залихи за наредната година. Значи за реализација на производството се потребни во просек преку девет месеци. ова се однесува за виното кое што патем да споменеме што е постаро тоа е подобро .

Во последните години доста успешно се негува и производството на жестоки пијалоци од грозје кои што бараат чување, односно зреење од три месеци кај обичните ракии, до 5 години за стар вињак

Од сето горе напишано јасно може да се види дека е потребно и виното и жестоките пијалоци, како и грозјето во ладилник да најдат место во Законот за поттикнување на земјоделството и да користат регрес на камати во висина од 40%, исто како и тутунот.

Само накратко ќе презентирам компаративни показатели од АК "Тиквеш" за висината на износта на средства на име регреси на камати кои треба да се користат за првото тромесечие од една страна и по кои се основи се врши зафаќање на име данок од личен доход, данок од добивка и данок на промет на алкохолни пијалоци од друга страна. На пример со регрес на камати за користени кредити за залихи на вино за првите три месеци од 1992год.

би следувало околу 19 милијарди динари. Показателите за зафаќањето на име личен доход за 1991 година изнесуваат 11 милијарди 999 милиони динари на име данок од добивка 1 милијарда 344 милиони, а на име данок на промет 1 316 милијарди. Коментар во прегледот на овие цифри неспорно укажува дека производството на вишо треба да се поттикне и со мерката регрес на камати за користење на кредити за залихи исто како и тутунот.

ТОДОР ПЕТРОВ

Го користам правото да учествувам во расправата по општиот претрес на предлогот на Законот поднесен од страна на Владата и сакам да укажам на неколку моменти. Ние на седницата на Собранието на Република Македонија одржана од 14 до 18 февруари 33-тата седница донесовме соодветни заклучоци по предлогот на Анализата за вкупните состојби и проблеми во аграрот во периодот 1986 до 1990 година. И во тие Заклучоци имавме соодветни определби како парламент со кои ја задолжувавме Владата на Република Македонија во што пократок временски период да ги изготви и достави до собранието соодветните законски текстови кои што ќе ја регулираат проблематиката за вкупните состојби на развојот во земјоделството. Од причини што предложениот текст содржински на предлогот на законот за поттокнувањето, развојот во земјоделството не кореспондира ниту со предложените односно усвоени Заклучоци во ова Собрание од 33-тата седница, ниту пак кореспондира со решенијата кои што досега беа регулирани со сојузните закони кои што беа преземени како Републички, а со влегувањето евентуално и донесувањето на овој текст на Законот ќе престане нивната важност. Предложив и еден целосен текст на Закон за поттокнување на развојот на земјоделството и тоа од следните неколку причини.

Прво јазичко и редакциски текстот на Владата кој што е

поднесен не е концизен. Второ, не е изготвен според определени хронолошки ред на нештата, односно односите кои треба да се регулираат со законот, Трето предлогот на Законот не ги содржи инструментите за остварувањето на правата утврдени со Закон, односно оставени се да се регулираат и уредат, односно пропишат со подзаконски акти од страна на Владата, или соодветното надлежно ресорно министерство, Четврто, не се во согласност со утврдените Заклучоци по Анализата за вкупните состојби и проблеми во аграрот во периодот 1986-1990 година што ги донесе ова Собрание од 14 до 18 февруари во поглед на правото на премии, регреси и субвенции за оделни земјоделски производи. Пето, како што укажа и на почетокот не кореспондираат со содржината на законските текстови кои што како сојузни беа преземени за републички, а ги регулираат правата за средствата за поттикнување на развојот на земјоделството. Со оглед на тоа сметам дека во предлогот на Законот би требало да се извршат соодветни корекции, односно да се усогласи содржината во прилог на она што го предложив како амандман на целиот предлог на Закон и тоа премиите треба да се прошират согласно заклучоците донесени од 33-та седница за производство и откупено производство на пченка, јачмен, оризова арпа, тутун, а правото на регрес на дел од камата да се остварува, односно да се прошири од предлогот на Законот на производството на оризова арпа и тутун, за гоење на добиток, гоење на живина и риби и за производство на млеко, за залиха на шеќерна репка, шеќер, оризова арпа и тутун, за залиха на семе од тутун, за стоковни резерви на тутун, месо, и млеко во прах и за залиха на трпезно грозје, јаболко во ладилници, вино во винарски подруми, млечни преработки, вклучувајќи го и млекото во прав и месо во ладилници. Понатаму сметам дека дадено е преголемо право на Владата и во таа насока пожелно е видот и количествата на вештачките ѓубрива и средствата за заштита на растенијата

кои што ќе се регресираат не да бидат оставени да ги утврдува со соодветен акт Владата на Република Македонија, туку да бидат утврдени таксативно назначени во предлогот на Законот. И затоа се предлага средствата за регрес да се обезбедуваат за квалитетно семе на пченица, рж, јачмен, пченка, сончоглед, соја, маслодајна репка, шеќерна репка, ориз, тутун, компир, луцерка, црвена детелина, трева и смеси на семе на треве како што беше и досегашната определба на сојузните законски прописи. понатаму сметам дека во содржината на предлогот на Законот за поттикнување на развојот на земјоделството треба да има определба дека средствата за регрес би требало да се обезбедат за сите видови и количества на вештачки ѓубрива и средства за заштита на растенијата како што беше и досегашната определба од постоечките сојузни прописи, а средствата за регрес да се обезбедуваат за сите количества на квалитетното сортно семе од она што пред малку го напоменах.

Што се однесува до учеството во финансирањето за обезбедување на средства, сметам дека во предлогот на Законот не би требало да се прифати определбата за учество во финансирањер на мали акумулациони брани и мали хидромелиоративни системи, туку треба генерално да биде опфатена определбата да се учествува во финансирањето за изградба на акумулациони брани и хидромелиоративни системи без прифаќањето на посебното нагласување на мали, заради тоа што некогаш и поголеми зафати чие што финансирање ќе биде утврдено со програма, или со Закон можат да дадат поголеми ефекти и подобри резултати.

Исто така, во предлогот на Законот би требало да биде опфатено правото неискористениот дел од средствата за поттикнување на развојот на земјоделството во една година да се пренесуваат за истата намена и во наредната година. Во предлогот на Законот не се опфатени ниту корисниците на средствата за потт-

кпување на развојот, па затоа сметам дека во посебна членска одредба треба да бидат назначени корисниците на средствата за поттикнување на развојот. Исто, така, не е опфатено ниту правото, односно инструментите за остварувањето на правата на премии, регреси и субвенции според овој Закон и сметам дека и понатаму треба да се задржи определбата средствата кои што се наменети и утврдени за ова право, односно за овие права утврдени и во Републичкиот буџет да се пренесуваат на посебна сметка на органот на управата надлежен за работи во земјоделството кај СОК под називот Фонд за премии и регреси и субвенции во земјоделството. Корисниците на средствата за поттикнување на развојот да можат да поднесуваат со потребната пресметка и документација до СОК кај која се води нивната жиро сметка, барање за користење на овие права, а останатите корисници што немаат жиро сметка кај СОК, до службата за општествено книговодство според живеалиштето, односно седиштето.

Исто така сметам дека со законот за поттикнување на развојот на земјоделството треба да биде разработено и правото доколку подносителите на барањата за остварување на овие права на регрес, премии и субвенции не ќе можат да го остварат тоа право според поднесената пресметка и документација во надлежната служба на општественото книговодство да имаат право на жалба до Владата на Република Македонија која во пропишана процедура утврдена со Закон ќе може конечно да донесува решенија по поднесената жалба. Средставата за поттикнување на развојот на земјоделството треба да се користат врз основа на финансиски план кој што ќе се донесува секоја година, а за секоја година да сѐ донесува и завршна сметка што ќе биде утврдено како определба и задолжение и со Законот предлогот на Закон, со тоа што завршната сметка да ја донесува Владата, а да ја одобрува Собранието на Република Македонија. Во рамките на ова предходното изнесено го имам поднесено со форма на содржина и амандманот на целиот текст на предлогот на Законот.

МАРИН МИЛЕНКОВСКИ:

Почитувани пратеници, Комисијата за земјоделство и шумарство го разгледа Предлогот за донесување на закон за поттикнување на земјоделското производство и притоа по текстот на Предлогот на овој закон поднесе амандмани.

Амандман 1 во членот 4 точка 1 прва алинеа по зборот "сончоглед" се додаваат "ориз, тутун" додека останатиот текст останува. Тоа е кредитирање на производството што е предвидено со Законот.

Амандман 2 во членот 4 точка 1 во третата алинеа по зборот "ориз" се додаваат зборовите "тутун и вино", а се однесува на регресирање на каматите за залихи.

Разгледувајќи ги другите амандмани кога расправаше Комисијата имаше амандмани поднесени од Петре Трајковски...

СТОЈАН АНДОВ:

Ќе се најдеме во ситуација господине Миленковски да морате да интервенирате по секој амандман, па да ги оствариме амандманите тогаш затоа што секој амандман нам ќе ни биде драгоцено ако вие кажете до што сте дошле доколку има спорови.

МАРИН МИЛЕНКОВСКИ:

Јас сметав дека требаше да кажам овие амандмани Комисијата ги предлага и дека се тоа наши амандмани. Но ако е така тогаш во ред.

СТОЈАН АНДОВ:

Кога ќе дојдат амандманите на ред.

Има збор господинот Алил Цаферовски.

АЛИЛ ЦАФЕРОВСКИ:

Ако ми дозволите со две три реченица би кажал дека предлогот за донесување на закон за поттикнување на земјодслието, зборот "поттикнување" малку ми е чуден заради тоа што решенијата што се однесуваат за тутунот во овој закон се дестимулативни односно не го поттикнуваат производството на тутун, туку го дестимулираат и овие решенија се положи односно воопшто тутунот е бришан всушност од досегашните решенија кои ги имавме од сојузните прописи. Имено производството на тутунот е бришано од регресите на каматите што директно се одразува и оди на штета на тутунопроизводителите. Ако се има предвид дека се регресираат каматите по кредитите кои се доделуваат на тутунопроизводителите, мислам дека Владата немала доволно слух околу оваа материја да ја обработи онака како што беше до сега, ако веќе тутунот не е веќе земен предвид за премирање тоа с можеби во ред, тутунот треба да има пазарна цена, но околу регресите на каматите за тутуновото производство и воедно за откупот, овде пишува залихи, тоа не е залиха, бидејќи технолошкиот процес од откупот до продавањето на тутунот трае некаде околу 15 месеци, само заради тоа е потребно да се регресираат каматите за залихите односно за откупот на тутунот од причина што во тој случај би ги осиромашиле претпријатијата за откуп на тутун и би ги довеле во состојба да не можат да интервенираат кај тутунопроизводителите со разни отстапувања на дел од доходот за поттикнување на тутуновото производство.

Сметам дека овој закон не смее да се усвои ако тутунот не влезе во регресите на каматите и заради тоа што другиот дел многу нешто не значи.

Како илустрација да ви кажам дека со 50% исплатени средства на разликата на заштитната цена од 35 динари која изнесуваше некаде 870 милиони динари е помала отколку што на друг начин би му го скратиле правото да користи регрес на камати на производителите за 100 и нешто милиони динари. Што сме направиле? Од една страна овозможивме да земе 35 динари по килограм, а од друга страна ќе му земеме по 40 динари, всушност никаква помош, никаква стимулација не би дошла за тутунот, за производителите на тутунот. Уште повеќе ако овој производ си ги обезбедува сам средствата заради тоа што со сигурност знаеме дека изворот на средства односно приходите од дапокот на цигарите не беа точно пресметани односно земени по цени од ноември месец и тука има резерви Владата да може да направи ребаланс на Буџетот односно тоа се резерви да можат и без ребалансот да се изврши оваа обврска.

АЛЕКСАНДАР ГЕШТАКОВСКИ:

Ќе погодите сигурно остана уште јаболката ако не ставев и бидејќи пратениците се претставници на одредено подрачје на граѓаните и за одредени работи кога ќе се договориме за кои имаат амандмани настапувањето на еден пратеник повлекува реакција на сите други. Затоа велам, остава уште јаболкото иако има одредени амандмани во однос на регресирање на каматите за залихи на јаболка во ладилниците за индустриска преработка, поднесен од пратеникот Петар Горгиев за таа цел и ние пратениците Гоце Андоновски и јас не поднесовме таков амандман во цел за расправата инаку држи сè друго што беше во однос на расправата само пред се да кажам дека еден од првите дискутанти рече дека овој закон е целосно препишан, јас би рекол не е целосно препишан, бидејќи во досегашниот систем на поттикнување на земјоделието јаболката беа односно се даваше рег-

рес на каматите за залихи на јаболка, но мислам дека одредени работи се прочистени со Владата и со Комисијата во однос на идното производство на јаболка, а за значењето на јаболката сум зборувал и за сите други производи во Македонија и не би сакал сега да зборувам само да кажам во еден момент на новонастанатите услови јаболкото се повеќе станува извор на конвертибилни средства и средства за Бартер аранжмани и исто така ќе претставуваат средство во однос на размена на листите на размената со другите републики.

Инаку, јаболката на територијата на Република Македонија се пласира 10 до 20%, а другото е за задоволување на поширокиот простор и за странство.

Сметам дека или со одреден работен заклучок или со амандманот би можело во оваа фаза или во идната фаза да се направат напори и јаболкото да влезе во овој дел за регрес на камати со цел за поттикнување и откуп, а не доведување во состојба за стагнирање на ова овоштарско производство.

ПЕТРЕ ТРАЈКОВСКИ:

Почитувани пратеници, ќе се осврнам на овој закон во делот каде што тутунот е изземен од членовите каде се за премија и реверсирање по кредитите на каматите. Бидејќи тутунот се произведува во поголемиот дел од Македонија, ќе зборувам во името на сите 250-300 илјади тутунопроизводители и на сите претпријатија за производство и обработка на тутунот кои ги имаме скоро во секој град во Македонија.

Во овие моменти на кризи во Македонија, кога нашето стопанство стои на стаклени ноге и го зафаќа се поголема криза, исто така тоа се случува и со земјоделството како најдоходовна гранка во нашето стопанство. Нешто чудно почнува да се случува, нешто што уште повеќе и со поголеми последици ќе се одрази на земјоделството и земјоделските производители, на кого во овие моменти им е најтешко. Дали ние овде во ова Собрание заедно со Владата треба да работиме на олеснување и решавање на проблемите, или ние да ги создаваме и да ја отежнуваме моменталната состојба. За пример го земам тутунот, тутунската индустрија и односот на државата кон нив. Некој ствара негативна атмосфера кон истите. Тоа се резултира и со последната одлука на Владата со која тутунот се изема од давањето на премија за произведено и откупено производство, од кое може да се види дека тутунот за оваа наша нова држава не е повеќе интересна култура. Една година назад на сите страни од власта тутунот си го завземаше вистинското место, во материјалите на Владата како програми за развој, заклучоци и на Комората на Македонија и др, тутунот никогаш не беше иземен од местото кое му следува. И тоа се случува кога сите проблеми околу тутунот и тутунската индустрија можеме сами да ги решаваме во рамките на Република Македонија, одеднаш на тутунот не му се дава поддршка, без да се размисли на значењето на тутунот за Македонија. Ваков однос кон тутунот немаше ни поранешната федерација, која многу добро знаеше да го собере кајмакот од тутунот и од др земјоделски производи.

Тоа се прави кога во овој момент Македонија има 24 м. кгт. висококвалитетен тутун, откупен и исплатен по мерилата за откуп во рекордно време. Исто тоа се прави кога нашата тутунска индустрија е во најголем подем на развој и на реализација на производите, кога пазарот е се потесен и потесен. Почнуваме да рушима нешто што е најдобро кај нас, што е најразвиено, каде кооперативните односи се на највисоко ниво спрема другите гранки во земјоделството. Наместо ^{ние како власт} да работиме на приближување на кооперативните односи во другите гранки од аграрот и да ги приближуваме кон кооперативните односи во тутунското стопанство, ние сакаме да го рушима тоа што е најдобро, за да се создадат услови за уште подобро надградување на тие кооперативни односи како за индивидните ^{индивидите} тутунопроизводители така и за претпријатијата за откуп и преработка на тутунската суровина. Зошто го потенцирам тоа дека кооперативните односи се подобри и се подобруваат: За пример да споредиме како се откупуваше тутунот минатите години кога условите се диктираат од Белград, и како се одвиваше откупот за последната реколта и како се одвиваше исплатата и како ќе се исплати и последната исплата на последната корекција на откупната цена за последната реколта, ^{да ја напоменам} ~~80%~~ од произведените количини на тутун се откупиле ^{ену} во месец XII, ^{1991 г.} кога и заштитната цена беше зголемена за 71% и исплатена за рекордно време од неколку дена. За прв пат ^{месец} претпријатијата одредија премија од 5 до 45% за добро сработен тутун, во висина од вредноста на вкупната количина на предадениот тутун, при што скоро секој втор тутунопроиз

Со кочењето на овие односи и нивното нарушување од некој сили, кои не и мислат добро ни на Македонија ни на земјоделските производители, бидејќи не придонесо ништо таму од каде се дојдени. Нарушувањето на овие односи кој се на највисоко ниво во целиот аграр, ќе имаат подалекусежни последици кој после тешко ќе можат да се стават на ред. Знаеме сите дека деловни партнери на наш. тут. индустрија се најмногу западните земји како САД, Јапонија, Англија и др. каде најмногу се внимава на стандардите, роковите, нивото на квалитетот, типизираноста, унифицираноста и др. Но, со нарушувањето на односите кај нас како што тоа некој го посакува, не ќе може да се исполнат сите овие барања од странските партнери, пој кое ќе настапат катастрофални последици како за тутунопроизв. така и за прстприатијата и за самата држава. Тоа не ни треба затоа што овие денови покажан е голем интересна повеќе светски компании за наш. тут. индустрија. Пример: овие денови во тек е плениминарно снимање за оцена на бонитетот на нашата тут. индустрија заради потесни односи на соработка со традиционално добриот партнер како што е БАТ, ^{САД И ГИТАНЗА} и Даер ВУ. Истите се заинтересирани за поголеми вложувања во нашата тут. инд. од траен карактер на профитна основа. Како би се одразило ако се забележи несигурност, разградување на постојниот систем и негова регионализација, рушење на постојниот систем на односи во тут. стопанство. Со ова Македонија би се вклопила во светските текови, и светскиот пазар, а знаеме сите како до него се доаѓа, а сето тоа би значело најмногу и за Меѓународниот углед. Тоа може да се постигне заради тоа што тут. инд. во Македонија е на светско ниво со развиена сопствена и модерна технологија која секогаш е пропратена со науката и научните достигнувања. Истите последици би настапиле ако тутунот не се вклучи во групата на земјоделски производи со стратешко значење, исто ако не се внесе во групата на култури на кои треба да се доделува премија заради стимулирање на производството. Исто така, последиците би биле уште поголеми ако тутунот се исклучи и од групата на производи за кои се дава регрес на камати. ~~жж~~ Најтрагично е тоа што сите овие негативности најмногу ќе се сведат на самите тутунопроизводители кој добро знаеме во каква се состојба и со каков стандард живеат

со тоа би требало под итно да се испитаат односите во организираноста на производството, праработката и прометот со тутун, со цел да се обмисли поефикасна организираност заради подобрување на самите кооперативни односи и отстранување на слабостите и пропустите што ги има во самите кооперативни односи.

РИСТО СТАНКОВСКИ:

Почитувани пратеници, би имал само неколку кратки начелни забелешки во општиот претрес по овој закон.

Како прво, овој закон кој што е назначен како Закон за поттикнување на развојот на земјоделството, со оглед на содржината би дал забелешка дека не може да се каже дека генерално го поттикнува земјоделството, туку поттикнува главно одредени гранки од земјоделството, а не комплетно целото земјоделство. Пред се тука мислам дека се погодени производителите на градинарски и раноградинарски култури, а тоа не е мал слој од земјоделците, иако во оние општи погодности околу регресот за вештачки гуврива и слично добиваат нешто, меѓутоа, генерално овие другите производители како што се на жито и слично, добиваат привилегиран однос, па се плашам заради таквите привилегии кои ги стекнуваат тука да не ги преорентираме и другите производители кон такво производство кое што мислам дека не би било како некоја стратешка цел на Македонија, бидејќи сепак доходовноста кај раноградинарското производство е многу поголема отколку кај било кое друго производство. Во смисла на тоа ќе мора да се работи на стимулации кај производството на раноградинарски производи, меѓутоа, тука главен проблем ќе биде пласманот затоа, би сакал пак да апелирам, бидејќи пласманот на раноградинарските производи не би можел да се решава со закон, посебно заради тоа што во оваа година, посебно за оваа година тоа е повеќе политички отколку економски проблем, па би апелирал до Владата на начини кои се можни, не мора тоа со закон бидејќи се не е во наши раце, да го организираме пласманот, зависи и од расположението на соседите па и од можноста за пласман на други пазари, бидејќи македонското подрачје е претесно да го прими целото тоа производство, да се направат напори на било кој

начини при било кои односи на соработка да се овозможи пласман на овие производи, бидејќи производството практично за еден месец ќе почне, па би имале големи проблеми. Затоа, генерално не би сакал да настапувам од принципот дека, бидејќи сум од крај кој главно се занимава со раноградинарски производи, генерално го прифаќам ова, со идеја дека некои амандмани кои се предложени во врска со раноградинарски производи ќе бидат прифатени.

ЉУБОСАВ ИВАНОВ:

Ќе беше многу подобро ако уште во почетокот на законот стоеше дека ќе се премира регресира и тн. само онаа стока и онаа роба која е дефицитарна на пазарот, ако се кажеше дека тоа е пченицата, шеќерот, месото и тн., тогаш ќе беше се јасно и немаше да има така многу предлози да се дополнува листата на предлози кои треба да ги уживаат тие благодети. Но од оваа дискусија може да се види дека најдобро е да работиме пазарно, тоа да го решаваме нис системски закони, за да не вршиме тука притисоци од разни региони, па да влегуваат разни производи како јаболка, тутун, афион, памук итн, иако тоа не значи дека и тие производи заслужуваат одредено внимание.

Јас би предложил, бидејќи ние го донесовме буџетот и средствата се лимитирани, било какво проширување ќе значи дека од некаде ќе треба да обезбедуваме дополнителни средства за покривање на тие производи, и јас би предложил едно решение за кое зборував еднаш тука во парламентот, како работен заклучок да донесеме, Владата сега во системските закони, во законот за царините, во даночниот закон, и во други системски закони, сега да понуди одредени олеснувања и решенија за да земјоделството има стимулативна можност за развој на земјоделството, како работен заклучок. Инаку,

овој закон, вака и да го усвоиме, сире кои предлагаат имаат право, земјоделството кај нас е значајна гранка, особено за одделни региони, меѓутоа нашите можности сега се стеснети со средства и нема можности таа листа да ја прошируваме и да ги решаваме смао оние што се дефицитарни производи.

СТОЈАН ЛНДОВ:

Молам, кој друг бара збор? (Никој)

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на предлогот на закон.

Законодавно правната комисија поднесе амандмани на членовите, 1,3, став 2 и на член 9, а Комисијата за земјоделство и шумарство поднесе амандман на член 11, алинеја 3, со кои се согласи претставникот на предлагачот и тие стануваат составен дел на текстот на Предлогот на закон.

Пратеникот Петар Трајковски, поднесе амандман на член 2, меѓутоа, на седницата на Комисијата за земјоделство и шумарство го повлече овој амандман.

Пратеникот Тодор Петров, на 30 март 1992 година поднесе амандман за менување на предлогот на законот.

Комисијата за земјоделство и шумарство го разлека овој амандман и не го прифати поради тоа што нуди нова концепција на овој закон и што предложените решенија ќе предизвикаат нови даночни зафаќања, при што за нивната реализација и да се зголеми обемот на средствата за овие намени во Републичкиот буџет пак ќе бидат недоволни.

Дали претседателто на комисијата за земјоделство и шумарство сака да земе збор? (Не сака).

Отворам претрес по амандманот на пратеникот Тодор Петров, со кој поднесува нов текст на законот.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ИВАН АНГЕЛОВ:

Овој амандман предложен од страна на пратеникот Тодор Петров Владата не го прифаќа. Тоа се разгледуваше исто така и на Комисијата за земјоделство и шумарство исто така и Комисијата не го прифати.

(Со седницата продолжи да раководи потпретседателот Тито Петковски)

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Молам, кој друг бара збор? (Никој).

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.

Кој е за амандманот, молам да крене рака?

За амандманот гласаа 3 пратеници.

Без предметно е понатаму да гласаме.

Значи за амандманот гласаа тројца пратеници.

Констатирам дека собранието не го усвои амандманот на пратеникот Тодор Петров.

Пратеникот Јован Николов, поднесе амандман на членовите 1 и 7.

Пратеникот Петар Трајковски, поднесе амандман на член 4 точка 1, алинеја 1 и 3, пратеникот Петар Георгиев, поднесе амандман на членовите 4, точка 1, за додавање на нова алинеја 5-а, на член 5 точка 1, алинеја 3 и на член 8, пратеникот Јордан Зафиров, поднесе амандмани на членовите 1 и 2 и 4, точка 1, алинеја 1, а Комисијата за земјоделство и шумарство поднесе амандмани на член 4,

точка 1, алинеја 1 и на член 4, точка 1 алинеја 3, пратениците Иван Иванов и Тодосија Паунов поднесоа амандмани на член 2 и член 4, пратениците Васил Зимбаков, и Ристо Стаменов поднесоа амандман на член 2 и пратеникот Славјанка Стојанова поднесе амандман на член 2, а пратеникот Ванчо Златанов, поднесе амандман на член 4, со кој не се согласи односно по кој не се произнесе претставникот на предлагачот.

Отворам претрес по амандманот на член 1 поднесен од пратеникот Јован Николов.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам предлогот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (1)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 1, поднесен од пратеникот Јован Николов

Отворам претрес по амандманот на член 1, поднесен од пратеникот Јордан Зафиров.

Молам, кој бара збор.

Пратеникот го повлекува амандманот.

Отворам претрес по амандманот на член 2 поднесен од пратеникот Јордан Зафиров.

Има збор господинот Зафиров.

ЈОРДАН ЗАФИРОВ:

Почитувани пратеници, изгледа дека Владата како резултат на несотиг на средства одредени земјоделски култури како што се оризот и тутунот и други култури се исфрлени од член 2 од предлогот на законот, а на што е и поднесен и мојот амандман, што не е во согласност со донесените заклучоци по анализата за состојбите

во аграрот во периодот од 1986 до 1990 година, а во истиот заклучок односно во пречистениот текст на заклучокот број 3 од Владата се содржани овие култури, а истиот заклучок е усвоен и на 30-тата седница на Собранието на Републиката и е во несогласност со предложениот закон за поттикнување на земјоделството.

МАРИН МИЛЕНКОВСКИ:

Комисијата за земјоделство и шумарство ги разгледа скоро сите поднесени амандмани и оние амандмани кои бие вклопени во амандманите на Комисијата, за земјоделство ги прифати, меѓутоа, сите други амандмани кои бса проширени со нови култури, ново производство, со нови зафаќања на средства Комисијата не ги прифати. Така и амандманот на Зафиров исто така. Првиот дел е вклопен, додека другиот дел не е вклопен и Комисијата на ја прифати.

ТИТО.. ПЕТКОВСКИ:

Дали некој друг бара збор? (Никој).

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака?

За амандманот гласаше 21 пратеник.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 2 поднесен од пратеникот Јордан Зафиров.

Отворам претрес по амандманот на член 2 поднесен од пратениците Иван Иванов и Тодосије Паунов.

Дали овие пратеници сакаат нешто дополнително да кажат?

ИВАН ИВАНОВ:

Почитувани колеги пратеници, овој амандман е нешто сличен со амандманот кој беше предложен, со тоа што јас сакам дополнително да укажам на следното.

Производството на ориз како значајна култура во исхраната мислам дека има еднозначајно место. Од тие причини тешко е да се прават строги граници, од оние производи кои што се поместени во законот, особено што производството на ориз во изминатите години наидуваше на сериозни проблеми, а тоа впрочем е присутно е во оваа година. Независно од тоа каков ќе биде одекот на вашето произнесување, цениме за потребно како предлагачи да укажаме дека сепак ова е една земјоделска култура која што во текот на наредниот период треба да најде свое место во таа економска политика на Владата, доколку сакаме ваквото производство кое традиционално наназад повеќе години да не кажам и векови е застапено на подрачјето на повеќе од пет општини. Од тие причини јас ве покажувам навистина да дадеме една поддршка на ова производство, а тоа со себе ќе донесе големи благодети не само на произведувачите туку и на Републиката.

ТОДОСИЕ ПАУНОВ:

Почитувано претседателство, почитувани пратеници, јас уште би сакал да додадам нешто на ова што го кажа пратеникот Иван Иванов. Имено, оваа култура односно оризовото производство на друго место не може да се одлгедува, се одгледува само на таа локација. Затоа за пресориснтирање кон друго производство се потребни најмалку пет години на преориентација на инсталациите за да може да се произведува друго производство, меѓутоа не на целата површина, туку само 50% од површината може да биде за

оризовата арпа, друго не би можело да се произведува. При огромни изградени капацитети на акумулација, при изградени инсталации, при изградени капацитети за преработка на оризовата арпа денес доаѓаме во состојба да мораме наново инвестиции да прориентираме за производството, а постојните капацитети да не се користат. Јас и порано реков дека ние не сме го усогласиле земјоделското производство со преработувачките капацитети. Постепено мора да се усогласат капацитетите на производството, индустриските капацитети со преработката, ист е случајот со оризовата арпа и сметам дека голем број работници ќе останат без работа, односно нема да ги користат капацитетите, а исто така оризовата култура потоа тешко може да се обнови да се произведува. Еден од производите што се спомнаа, како што се виното, тутунот и другите, исто така е и оризот кој може да се извезе да се добијат девизи за респроматеријали, нафта и други производи кои и се потребни на Република Македонија.

Значи, останувам при амандманот и молам пратениците да го изгласаат.

МАРИН МИЛЕНКОСКИ:

Оризот е вклучен во примарното производство со кредитирање односно регресирање на каматите. Меѓутоа, не може да се вклучи во премирањето на оризот. Исто така е вклучен и во залихите, за регресирање на залихите како и тутунот, виното и другите и мислам дека не би имало потреба да се вклучува во премирање на оризот затоа што сметаме дека сепак оризот има некои компаративни предности. Оризот сигурно ќе биде влезен во заштитните цени што ќе ги предложи министерството со законот за заштитни цени што ќе го предложи министерството и заради тоа предлагам овој амандман да не се прифати. Комисијата не го прифати овој амандман, меѓутоа, секако ќе биде вклучен во законот за заштитни цени кога ќе се донесе.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Молам, кој друг бара збор? (Никој)

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака.

20 пратеници гласаа за овој амандман.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 2 поднесен од пратениците Иван Иванов и Тодосије Паунов.

Отворам претрес по амандманот на член 2 поднесен од пратениците Васил Зимбаков и Ристо Стаменов.

Молам, кој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака?

Вкупно 7 пратеници гласаа за амандманот.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 2 поднесен од пратеникот Васил Зимбаков и Ристо Стаменов.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Отворам претрес по Амандманот на член 2 поднесен од пратеникот- Славјанка Стојанова.

Дали некој бара збор?

СЛАВЈАНКА СТОЈАНОВА:

Мојот амандман се однесува на следното: со предложениот закон за подобрување на земјоделството е предвидено да се обезбедат премии за производство и откуп на пченица, сончоглед, маслодајна репка, шеќерна репка имлското. Јас во мојот амандман предлагам да се изврши премирање и на производството и откупот на јачменот, а еве од кои причини. Ова го предлагам заради тоа што Собранието во заклучоците по состојбите во аграрот заклучи дека и јачменот треба да влезе во производите кои што треба да се премираат. Истиот заклучок беше прифатен и од Владата, па сметајќи дека сигурно тоа е избалансирано штом Владата го прифатила овој заклучок на Собранието, логично ми беше да го предложам овој амандман. Инаку, со премирањето на јачменот сметам дека ќе се придонесе за поголемо производство на оваа култура за да служи во прехранбената индустрија и исто така индиректно за исхраната на луѓето, па поради тоа ве повикувам да гласате за овој амандман.

МАРЈАН МИЛЕНКОВСКИ:

Комисијата не го прифати овој амандман од причини што јачменот не е основен прехранбен производ. Меѓутоа, тој служи за исхрана на стоката. Како што ви е познато, и ако се вклучува јачменот, тогаш и пченката, а и други поважни производи кои служат за исхрана на добитокот, посебно во преработката на преработувачката индустрија за обезбедување на концентрати за исхрана.

Тогаш ќе дохјдат дисте оние и увозни компоненти и друго. Мегутоа, јачменот секогаш напазарот постигнува многу повисока цена од пченицата. Затоа што сточарските претпријатија и сточарите преку летото го набавуваат веднаш од производителите јачменот и го чуваат во заниха за преку зимата за исхрана на добитокот. Така, предлагам Комисијата односно не го прифати овој амандман и предлагам да не биде прифатен.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали некојд руг бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претреост и амандманот го ставам на гласање.

Молам, кој е за, нека крене рака.

За амандманот гласаа 25 пратеници.

Констатирам дека од Собранието не е усвоен амандманот на член 2 поднесен од пратеникот Славјанка Стојанова.

Отоврам претрес по амандманот на член 4, точка 1, алинеја 1 поднесен од Комисијата за земјоделство и шумарство и пратениците Иван Иванов и Теодосија Паунов и Јордан Зафиров.

Молам, дали некој бара збор? (

За збор се јави г-динот Иванов.

ИВАН ИВАНОВ:

Почитувани колеги, пратеници. Навистина за размислување е во делот на дефинирањето на политиката со сето почитување спрема надлежното министерство и на Владата, мегутоа, сепак, правењето на одредени разлики за одредени култури кои што спагаат

во слична група, од една страна, да се прифаќаат и да се стимулираат а во одредена друга група на такви слични производи, како што е сега оризот и тутунот остануваат од страна. Ако во делот на премирањето како што беше кажано овде тоа не беше поддржано тогаш логично се поставува прашањето овој дел на стимулации барем во оваа втората група треба да биде поддржано. Јас мислам дека тоа Комисијата за земјоделство со право го има гледано и би требало како пратеници да му дадеме поддршка на овој амандман на Комисијата односно иницира од нас пратеници и јас ве замолувам во смисла на тоа да го поддржите овој амандман.

АЛИЛ ЦАФЕРОСКИ:

Бидејќи кога беше општиот претрес зборував околу тоа за потребата тутунот да влезе во регресирањето, сметам дека треба да се поддржи амандманот на Комисијата и тројцата пратеници и му предлагам на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство и тој да ја прифати оваа сугестија.

ИВАН АНГЕЛОВ:

Ова беше разгледувано на Комисијата и ние го прифаќаме предлогот на Комисијата.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Тогаш немаме амандман. Станува составен дел на законот.

Отворам претрес по амандманот на член 4, точка 1 алинеја 3 поднесен од Комисијата за земјоделство и шумарство.

Молам, дали некој бара збор?

ПЕТАР ГЕОРГИЕВ:

Почитувано претседателство, почитувани пратеници, бидејќи јас имам поднесено амандман на член 4 со проширени права

на одредени гранки во земјоделството, сакма исто така и барам министерот и по овој амандман да се произнесе, па јас да изнесам свој став по однос на амандманот кој што е само дел од овој амандман што го поднесува Комисијата за земјоделство. Доколку овој амандман го прифати Владата, односно ние го прифатиме, јас само кога ќе образлагам за мојот амандман ќе изнесам одредени свои гледања во делот на решението за стимулирање односно регресирање на каматите за грозјето кое се чува во ладилници и за јаболката кои што исто се чуваат во ладилници. Тоа значи конкретно доколку министерот, односно Владата го прифати овој амандман на Комисијата за земјоделство, шумарство и водостопанство, јас ќе го повлечам амандманот за кој што по истиот член 4, само со одредени проширени права.

ИВАН АНГЕЛОВ:

Владата го прифаќа мислењето на комисијата за земјоделство.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Значи, овде ние немаме амандман.

Значи, да се вгради и станува составен дел на Законот.

Отворам претес по амандманот начлен 4, точка 1, алинеја 1 поднесен од пратеникот Петар Трајковски.

Молам кој бара збор?

МАРИН МИЛЕНКОВСКИ:

Амандманите на Петар Трајковски, првиот амандман Комисијата не го прифати и тој се откажа, додека другите амандмани два се содржани во амандманите на Комисијата.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Значи, и овде немаме амандман, станува составен дел на Законот.

Отворам претрес по амандманот на член 4, точка 1 за додавање на нова алинеја 5-а поднесен од пратеникот Петар Георгиев: (го повлекува амандманот)

Отворам претрес по амандманот на член 4, точка 1 алинеја 3 поднесен од пратеникот Ванчо Златанов.

ВАНЧО ЗЛАТАНОВ:

Господа пратеници, по мое мислење сметам дека два-три дена веќе дискутираме за земјоделство, а ми се чини дека, сепак, правиме грешки. Можеби најмногу заради тоа што одредени култури пред да треба да добијат односно да користат регреси за регресира- ни камати сметам, дека цело време збориме за градинарството, градинарството, а него го оставаме скоро без ништо. Затоа, имам поднесено амандман да се регресираат каматите на кредитите на оние земјоделски производи кои се преработуваат. Индустриска пиперка и индустриски домати. Сметам дека организациите односно капацитетите кои вршат преработка на овие производи ако им е помогне со регресирање на каматите по кредитите што чуваат стока на залиха, со тоа ќе можат да откупат и поголеми количини. Не се работи за регресирање на камати, туку сметам со регресирање на каматите во преработувачките капацитети кои чуваат стока на залиха, ќе можат да откупат поголеми количини од индивидуалните земјоделци, заради тоа што знаеме каков ќе биде пласманот оваа година. Затоа ќе ве молам да го поддржите овој амандман да влезе смерзната пиперка и преработена конзервирана пиперка и индустриска пиперка и индустриски домати преработени.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали некој друг бара збор? (Никој)

Видејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака.

Дваесет и шест пратеници гласаа за овој амандман.

Констатирам дека Собранието не го сувои амандманот на член 4, точка 1 алинеја 3 поднесен од пратеникот Ванчо Златанов.

Отворам претрес по амандманот на член 5, точка 1, алинеја 3 поднесен од пратеникот Петар Георгиев. (го повлекува)

Отворам претрес по амандманот на член 7 поднесен од пратеникот Јован Николов.

Молам, кој бара збор?

(го повлекува амандманот)

Отворам претрес по амандманот на член 8 поднесен од пратеникот Петар Георгиев.

ПЕТАР ГЕОРГИЕВ:

Јас сакам дамо да изнесам мое мислење по однос на амандманот на член 8 во кој што е предвидено, намените предвидени во член 6 и 7 од обемот на мерката и износот на средствата се утврдуваат со годишна програма за поттикнување на развојот на земјоделството, што ја донесува Владата на Република Македонија во мојот амандман предлагам во член 8 после зборот "донесува" се замени со "предлага", од причините што во член 6 и 7 се опфатени сите мерки што Владата, посебно Министерството за земјоделство ќе ги презема, а во делот на субвенциите, посебно во делот на

учеството во финансирањето за изградба на мали акумулации, сигурно дека има интерес и Парламентот да расправа и нема да биде на одмет доколку оваа Програма што ќе ја предложи Владата биде предмет на расправа во Собранието и оваа Програма, Годишна програма за поттикнување, за која што нис расправаме ове повеќе денови, за потребите од таквото поттикнување, на одреден начин да ја донесе и Собранието. Тоа беа моите размислувања и септам дека тогаш ќе се и авратиме за ефектите што ќе произлезат од Програмата за поттикнување на земјоделството.

МАРИН МИЛЕНКОВСКИ:

Овој амандман од Пстар Георгиев Комисијата не го прифати од причини што оваа програма за поттикнувањето на земјоделството се носи секоја година. Меѓутоа, тоа не е долгорочна програма, но е работи за Годишна програма. Додека Владата, односно Собранието ќе ги разгледува сите програми кои се подолгорочни. Инаку, ако ги разгледува Собранието и како што минатата година се направи и предходните години да си ги разгледува собранието, тогаш може да дојде Собранието да ги разгледува во мај, јуни, а оваа Програма не трпи одлагање туку треба од 1 јануари веднаш да почне со Новата година да функционира. Од тие причини Комисијата септат дека треба Владата оваа програма да ја носи.

ИВАН АНГЕЛОВ:

Ставот на Владата би бил ист како што е и на Комисијата за земјоделство. Не се разликуваме, бидејќи годишните програми не само за земјоделство, имаме полно такви годишни програми и ако сега за сите треба да расправа Парламентот што тоа би значело.

А не би било добро само за земјоделството годишанта програма да ја сувојуваме, а за другото не. Тоа е задача на Владата спрема сегашните прописи што ние ги имаме, а среднорочните програми долгорочните ги носи Собранието. Годишните програми ги носи Владата, а дава одредени соопштенија после спрема спроведувањето. Жспред тоа, би требало така и да биде прифатено.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Господинот Георгиев го повлекнува амандманот така што нема потреба да гласаме.

Продолжуваме со претрес по текстот на Предлогот на законот.

Молам кој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот по текстот го ставам на гласање.

Молам, кој е за нека крене рака.

74 пратеници гласаа за.

Молам, кој е против? (нема)

Дали има некој воздржан? (еден)

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за поттикнување на развојот на земјоделството.

По повод на донесувањето на Законот за поттикнување на развојот на земјоделството, Комисијата за земјоделство и шумарство, му предлага на Собранието да го усвои следниот работен заклучок:

1. Собранието на Република Македонија ја задолжува Владата на Република Македонија во рок од 1 месец да изготви и на Собранието му достави закон за формирање на берза на прехранбени и земјоделски производи.

2. Предлогот на Љубисав Иванов во врска со овие закони Владата да обави за системките закони пошиорки консултации би било заклучок број 2, од заклучокот.

3. Овој Работен заклучок да се достави до Владата на Република Македонија и Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Кoj с за предложениот заклучок, молам да крене рака?

Дали има некој против? (нема)

Дали има водздржани? (нема)

Констатирам дека Собранието го усвои работниот заклучок.

Минуваме на точка 10 - Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за стапките на даноците на граѓаните

Предлогот на законот, и извештаите на Комисијата за финансирање и буџет, Комисијата за стопанство и ЗПК Висе поделени односно доставени.

Отворам општ претрес.

Молам дали некој бара збор? /никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес,

Отворам претрес пот екстот на Предлогот на законот.

Комисијата за финансирање и буџет поднесе амандман на член 9, ЗПК поднесе амандман на член 7, а пратеникот Тодор Петров поднесе амандман на член 7 со кој се согласи претставникот на предлагачот и тие се составен дел на Предлогот на Законот.

Комисијата за финансирање и буџет поднесе амандман на член 4 за додавање нов став 2 и на член 8, Комисијата за земјоделство и шумарство поднесе амандман на член 4 за додавање нов став 2. Пратеничката група на ПДП поднесе амандман на член 5, точка 1

а пратеникот Симеон Ивановски поднесе амандман на член 2 и за да-
вање нов член 2-а по кој не се произвел односно не се согласил
претставникот на предлагачот.

Отворам претрес по амандманот на член 2 поднесен од
пратеникот Симеон Ивановски.

Дали некој бара збор?

ЈОВАН НИКОЛОВ:

Почитувани пратеници, сакам да укажам а заедно и да потсетам на член 2 кој минатиот пат не помина за 1 глас.

Во оваа прилика не го спориме законскиот основ бидејќи тоа се изгласа, меѓутоа, цениме и мислиме дека има основ стапката што ја предлага Владата да не се прифати. Затоа во амандманот предлагаме да се прифати 50 отсто од општата стапка. Општата стапка знаеме како се пресметува и како се изведува. Кои се мотивите?

Прво, предложената стапка во рудниците со подземен коп претставува дополнително оптоварување кое досега и не постоеше.

Второ, овој амандман од страна на Комисијата за стопанство и Комисијата за финансирање и буџет е поддржан.

Трето, висината на нето доприносот ако се пресмета Предлогот на Владата односно ако го имаме предвид доставниот амандман во однос на нето износот се изедначува практично кај сите други структури и ваработени.

Четврто, на овој начин со амандманот практично се ублажува и се прави компромис на дополнителното зафаќање. Што предизвикува амандманот ако не се изгласа?

Предизвикува нето додатно оптеретување на рудниците со јамкси коп за 10-12% односот бруто-нето се поместува од 1,55 на 1,65%. Реалниот стандард на личниот доход ќе опадне за 5-6% или за 1 динар заработена пара, сега се издвојува 50,65, ќе се издвојува 1,71 динар. Или пресметано со целната инфлација

што Владата ја предлага во конкретниот случај 270% пресметано на сегашните односи преку збирниот коефициент до крајот на годината за десетте месеци издвојувањето би изнесувало цирка една милијарда и петстотини динари. Тоа во основа значи основот на законот, па предлагаме ова решение во амандманот согласно на овие околности бидеј поддржано од Парламентот имајќи предвид дека е поддржан од Комисијата за стопанство и Комисијата за финансирање и буџет.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Молам, претставникот на предлагачот да се произнесе по овој амандман.

МЕТОДИЈА ТОШЕВСКИ:

Почитувани пратеници, амандманот на пратеникот Ивановски не го прифаќа Владата од следните причини:

Законот за стапките на даноците на граѓаните интегриранта општа стапка за плаќање на републичкиот данок од личен доход во работен однос изнесува 14,754. Покрај обврските за плаќање на данок вклучени се и стапките на придонесите на поранешните републички и општински интересни заедници од општествените дејности заради обезбедување на еднакви услови за сите правни лица во Републиката во намиравање на оваа обврска. Во согласност со постојните законски решенија рудниците со јамски коп и дисперзираните погони се ослободени од обврската само за плаќање на републичкиот данок од личен доход а не и од останатите придонеси за општествените дејности, за кои со интеграција на стапката е определена единствена стапка на данок во висина од 11,584. При определувањето на оваа стапка појдено е од постојните стапки на придонесите што се применуваа до извршената интеграција.

Со предложеното решение во Предлогот на законот за стапките на даноците на граѓаните се задржало постојното даночно ослободување на рудниците со јамски коп во однос на плаќањето на данок од личен доход во делот на интегрираната стапка кој е наменет на општи општествени потреби, а во исто време се врши изедначување со другите обврзници во однос на намирувањето на обврските за задоволување на потребите од областа на науката, култура, социјалната заштита и слично, што постоеше и порано.

Прифаќањето на помала стапка од предложената во законот ќе значи проширување на даночното ослободување и на придонсите од личниот доход. Поради тоа како изнесов ставот на Владата е да остане предлогот.

ЛОВАН НИКОЛОВ:

Јас лично не би го прифатил размислувањето имајќи го предвид како и на кој начин се прави интегрираната општа стапка. Мора и министерот да се согласи. При едно промилно поместување на една од стапката, нека биде по основ на вработување или по основ на здравство мултипликацијата знатно се менува. Затоа кажувам дека по основ на личниот доход што се обезбедува во рудници со подземен коп, затоа што критериумите и мерилата за пресметка на личниот доход во кој влегува и бенефицираниот стаж и прекувремената работа и државните празници нето исплатениот личен доход со овој вграден коефициент е поголем од било кој друг вработен во индустријата во Македонија. Затоа мислам дека треба да се прифати 50 отсто од општата стапка правејќи компромис, имајќи предвид дека досега бевме ослободени во однос на тоа.

Затоа предлагам, овде не е никаков спор, особено ако
имаме предвид како и на кој начин се интегрирани стапките при
општините и како се тие преточени со овие критериуми во Републиката.
Мислам, за тоа дека ние имаме морално право и економски, имајќи
предвид, а би додал во оваа прилика, ние ќе го отвориме процесот
во покасна фаза, затоа што сега не е законот за концесија, законот
за рентите и истражување кога веројатно ќе имаме дополнителни
оданочувања на вработените во индустријата за рударство, за поземен
коп.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Молам, дали некој друг бара збор? (никој).

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам претресот
и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (30 пратеника).

Дали има некој против? (пратениците креваат рака).

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на
член 2 поднесен од пратеникот Симеон Ивановски.

Отворам претрес по амандманот за додавање нов член 2-а
поднесен од пратеникот Симеон Ивановски.

Го претставникот на предлагачот да се произнесе по овој
амандман.

МЕТОДИЈА ТОШЕВСКИ:

Владата останува на предлогот што е даден.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Молам, дали некој друг бара збор? (не бара).

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (2 пратеника).

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот за додавање нов член 2-а поднесен од пратеникот Симеон Ивановски.

Отворам претрес по амандманот на член 4 за додавање на нов став 2 поднесен од Комисијата за финансирање и буџет и Комисијата за земјоделство и шумарство.

Молам, кој бара збор?

МАРИН МИЛЕНКОВСКИ:

Врз основа на заклучоците на ова Собрание, по расправа од аграрот, Комисијата за земјоделство и шумарство поднесе амандман за да се ослободат од данок од личен доход земјоделците во 1992 година на кои единствено занимање им е земјоделството. Комисијата смета дека овој амандман е во согласност со заклучоците и амандманот треба да го прифатиме.

СЛАВЈАНКА СТОЈАНОВА:

Амандманот е идентичен со амандманот на Комисијата за земјоделство и шумарство и се состои во следното и гласи: "Од данок од личен доход од вршење земјоделска дејност за 1992 година се ослободуваат обврзниците на кои земјоделството им е основно занимање."

Со овој амандман двете комисии предлагаат земјоделците во 1992 година, по исклучок само за 1992 година, да бидат ослободени од плаќање на данок за вршење земјоделска дејност. Мотив на тоа е и 33-та седница на Собранието кога ги донесовме заклучоците по

анализата за севкупните состојби и проблеми во аграрот. Еден од заклучоците од Комисијата за земјоделство и шумарство беше во 1992 година земјоделците да се ослободат од плаќање на данок. Собранието тој заклучок го прифати. Во ставот на Владата исто така беше прифатен тој заклучок и затоа овие две комисии сметаат за да се оживотворат на некој начин заклучоците на Собранието, да не останат само на хартија, предлагаат овој амандман да се прифати.

МЕТОДИЈА ТОШЕВСКИ:

Владата не го прифаќа амандманот и останува на предлогот содржан во законот, а причините се следните:

По трансформирањето на стапките и измена на основицата данокот кај оваа група земјоделци е намален од 25% на стапка од 2,5. Кога расправавме некаде при крајот на декември, почетокот на јануари месец околу валоризацијата на катастарскиот приход Владата остана на становиште, а тоа Собранието го прифати, за 1992 година и покрај ваквите инфлаторни движења да не се врши валоризација на катастарскиот приход, што значи, тој е задржан на цени од 1990 година.

Во ваква ситуација смалувањето, со бришењето и на оваа обврска се што ќе направи е само дека ќе се напушти пријавувањето и евидентирањето на остварувањето на катастарскиот приход, а во поглед на даночното оптоварување не станува збор, секој од даночните обврзници при оваа стапка, а и пратениците знаат колку денес на еден земјоделец по оваа стапка му изнесува даночната обврска. Таа е повеќе од симболична и стапката не треба да се брише, треба да остане, бидејќи има и друга функција, не само даночна. Значи, да се обезбеди евиденција на катастарскиот приход, да се следи процесот на формирањето на катастарскиот приход кој служи и за проценка за идните потреби на реформата на даночниот систем.

МАРИН МИЛЕНКОСКИ:

Мислам дека ова со заклучоците <владата го прифати еднаш и јас не знам сега зошто отстапување од тој заклучок. Владата тогаш сите заклучоци на Собранието ги прифати. Така беа известени на комисијата и заклучоците ова Собрание ги донесе. Можеби не значи како сума, меѓутоа сепак значи дека земјоделците во 1990 година, тогаш сушата како елементарна непогода, па минатогодишните проблеми со пласманот на земјоделски производи и от тие причини Собранието донесе таков заклучок и Владата ги прифати тие заклучоци. Сега не треба да се откажуваме од тоа.

ВЛАДИМИР МИТЕВСКИ:

Почитувани пратеници, мислам дека овој амандман треба да го поддржиме прво од принципиелни причини не само заради тоа што Владата се согласила. Сметам дека ова би било поттик и млади луѓе кои се помалку у помалку се одлучуваат да се занимаваат со земјоделие како основна дејност, туку тие го прават како дополнителна дејност, би служело како еден поттик. Ако погледаме особено во Кумановскиот крај колку луѓе се занимаваат со земјоделие како основна дејност и ако ја погледаме старосната структура ќе видиме дека просечна старост е 65 години, што за мене е загрижувачки податок. Затоа велам дека амандманот би бил во функција за поттикнување на младата генерација да и тие во овие тешки услови настојанисување се одлучат за таа гранка како основна дејност.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали уште некој бара збор.

За збор се јави господинот Мицевски.

ТРАЈАН МИЦЕВСКИ:

Почитувано претседателство, дами и господа, јас нема што да зборувам многу туку сакам да укажам и да направам една разлика и да биде јасно на сите зошто е ова вака. Со Законот за поттикнување за производство на печница, пченка, шеќерна репа и сончоглед сите оние што се мешани земјоделци по предавањето на откупот се ослободуваат од обврска, значи правиме една неправда само према оној што е чистиот земјоделец ако го предаде својот труд. Од овие причини и Комисијата а и претставникот на Владата се согласи, тие се многу малку, а се ослободува само оној дел, данокот за порез што е за другото, а си останува придонесот за социјално осигурување, пензиско и другите. Затоа предлагам амандманот да се усвои.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали уште некој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот по амандманот и го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (64).

Кој е против? (нема).

Дали некој се воздржува? (3).

Констатирам дека Собранието го усвои амандманот на член 4 за додавање на нов став 2 поднесен од Комисијата за финансирање и буџет и Комисијата за земјоделство и шумарство.

Отворам претрес по амандманот на член 5 точка 1 поднесен од Пратеничката група на ПДП.

Го молам претставникот на предлагачот да се произнесе по овој амандман. (Не се произнесува).

Дали некој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање

Кој е за, молам да крене рака? (8).

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 5 точка 1 поднесен од Пратеничката група на ПДП.

Отворам претрес по амандманот на член 8 поднесен од Комисијата за финансирање и буџет.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе по овој амандман.

МЕТОДИЈА ТОШЕВСКИ:

Предложениот амандман во однос на данокот на имот и недвижности со кој се предлага двојно зголемување на данокот на имот на зградите и куќи за одмор и закрепнување се прифаќа со тоа што се предлага зголемување на данокот во двоен износ и за станбените згради и станови и деловни простории. Амандманот се прифаќа.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Според тоа, амандманот е прифатен од предлагачот и иста амандман за гласање, тој станува составен дел на Предлогот на законот.

Продолжуваме по претрес по Предлогот на закон.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот по
Текстот и Предлогот на закон го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (64)

Дали има некој против? (Нема).

Дали има против? (Нема).

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за из-
менување и дополнување на Законот за стапките на даноците на гра-
ѓаните.

Минуваме на точката 11 - Предлог за донесување на закон
за данокот на промет на производи и услуги, со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на законот, со Предлогот на
законот и извештаите на Комисијата за стопанство, Комисијата за
земјоделство и шумарство и Предлогот на Комисијата за финансирање
и буџет ви се доставени.

Комисијата за финансирање и буџет поради обемноста и
сложеноста на овој закон предлага расправата да се одложи за
првата наредна седница.

Владата на Република Македонија заведе став Законот
да се разгледа на оваа седница, со оглед на неговото значење за
заокружување на стопанско-правниот систем на Републиката.

Законодавно-правната комисија предлага на оваа седница
Собранието да го разгледа само Предлогот за донесување на закон
заради обемноста и решенијата кои зависат од новиот царински
закон кој во Собранието се разгледува како Предлог за донесување.

Кој е за предлогот на комисијата за финансирање и бу-
џет, молам да крене рака? (Пратениците креваат рака).

За овој предлог гласаа 49 пратеника и според тоа констатирам дека е усвоен Предлогот на Комисијата за финансирање и буџет, односно да се одложи расправата по овој предлог.

Минуваме на точката 12 - Предлог за донесување на закон за давање надоместок на дел од каматите на кредитите за определени намени во 1992 година, со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на законот, со Предлог на закон, извештаите на Комисијата за финансирање и буџет, Комисијата за стопанство, Комисијата за земјоделство и шумарство и ЗПК ви се доставени, односно поделени.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон.

Дали некој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за давање надоместок на дел од каматата на кредитите за определени намени во 1992 година.

Кој е за овој заклучок, молам да крене рака? (Пратениците креваат рака).

Дали има некој против? (Нема).

Дали има некој воздржан? (нема).

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Кој е за, молам да крене рака? (пратениците креваат рака):

Дали има против? (нема).

Дали има воздржани? (нема).

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претрес и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по Предлогот на закон.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на законот.

Комисијата за финансирање и буџет поднесе амандмани на член 2, точка 2 и 4 а ЗПК поднесе амандман на член 6 со кој се согласил претставникот на предлагачот и тие се составен дел на текстот на Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Кој е за молам? (48).

Дали има некој против? (Нема).

Дали има воздржани? (Нема).

Според резултатот од гласањето изгледа немаме кворум за работа или пак некој од присутните пратеници не учествуваат во гласањето.

Молам да биде пребројан бројот на присутните. (Присутни се 65).

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за давање надомсток на дел од каматите на кредитите за определени намени за 1992 година.

Минуваме на точката 13 - Предлог за донесување на закон за регрес на дел од каматите на кредитите што се користеа за изведување на инвестициони работи во странство на кредит со Предлог на закон. Предлогот за донесување на законот со Предлогот на закон и извештаите на Комисијата за стопанство, Комисијата за финансирање и буџет, Комисијата за градсјништво и урбанизам и ЗНК Ви се доставени.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон.

Дали некој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

"Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за регрес на дел од каматите на кредитите што се користеа за изведување на инвестициони работи во странство на кредит".

Кој е за овој заклучок, молам да крене рака (пратениците криваат рака).

Дали има некој против? (нема)

Дали има воздржани? (Нема).

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Кој е за молам да крене рака? (пратениците криваат рака)

Дали има некој против? (Нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој).

Констатирам дека е усвоен Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по Предлогот на закон.

Дали некој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам општиот претрес.
Отворам претрес по текстот на Предлогот на закон.

Комисијата за финансирање и буџет поднесе амандман на член 1 а ЗПК поднесе амандман аи членките 3,4 и 5 и за додавање на нов член 5-а со кој се согласил претставникот на предлагачот и тие се составен дел на текстот на Предлогот на законот.

Пратеникот Тодор Петров поднесе амандмани на насловот на Законот на член 2 став 1 и 2 и за додавање на два нови члена 5-а и 5-б со кои не се согласил претставникот на предлагачот.

Отворам претрес по амандманот на насловот на текстот на Предлогот на закон поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Молам кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (два)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на насловот на текстот на Предлогот на закон поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Отворам претрес по амандманот на член 2 став 1 и 2 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Кој бара збор? (никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (три)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 2 став 1 и 2 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Отворам претрес по амандманот за додавање на два нови члена 5-а и 5-б поднесени од пратеникот Тодор Петров.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за? (два)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот за додавање на два нови члена 5-а и 5-б поднесени од пратеникот Тодор Петров.

Продолжуваме со претресот по текстот на Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот по Текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да креме рака? (61)

Дали има против? (Нема).

Дали има воздржано? (Нема)

Констатирам дека Собранието го донесе Законот аз регрес на дел од каматите на кредитите што се користеа за изведување на инвестициони работи во странство на кредит.

Минуваме на точката 14 - Предлог за донесување на закон за надоместување на курсните разлики по определени странски кредити со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на законот, со Предлогот на законот, извештаите на Комисијата за финансирање и буџет, Комисијата за стопанство и ЗПК ви се поделени.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

"Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за надоемстување на курсните разлики по определени странски кредити"

Кој е за овој заклучок молам да крене рака? (пратениците креваат рака)

Дали има некој против? (нема)

Дали некој се воздржува? (Никој)

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Кој е за, молам да крене рака? (пратениците креваат рака)

Дали има некој против? (Нема)

Дали има воздржани? (Нема)

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по Предлогот на закон.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на закон.

Законодавно-правната комисија поднесе амандмани на насловот на челновите 10,11,12 и 13 и за додавање на нов член 13-а, а пратеникот Тодор Петров поднесе амандмани на член 3, став 2, член 6 став 5, член 7, став 1, член 12, став 2 и за додавање на нов член 13-а со кој се согласи претставникот на предлагачот и тие се составен дел на текстот на Предлогот на законот.

Комисијата за финансирање и буџет поднесе амандман на член 12 став 2, пратеникот Јордан Зафиров поднесе амандмани на член 2 за додавање на нова точка 5 и на член 6, а пратеникот Тодор Петров поднесе амандмани за додавање посебен наслов пред член 1, член 2, став 1, точка 3, член 2, став 1, точка 4, член 3 став 4,

за додавање нов член 3-а, за бришење на член 4, за додавање посебен наслов по член 4, член 5 став 1 и 2, член 6 став 1, член 6 став 3, член 5 став 6, за додавање на нов став по ставот 5 на член 6, член 8 став 1 и 2 за додавање нов наслов по член 9, за додавање нови членови 9-а и 9-б, член 10 став 1, член 11 став 3 и на член 13 со кои не се согласил претставникот на предлагачот.

Отворам претрес по предлогот за додавање посебен наслов пред член 1 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (еден)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот за додавање посебен наслов пред член 1 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Отворам претрес по амандманот на член 2, став 1 точка 3 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Молам, кој бара збор? (Никој):

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (четири)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 2 став 1 точка 3 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Отворам претрес по амандманот на член 2 став 1 точка 4 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Дали некој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (Четири)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 2 став 1 точка 4 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Отворам претрес по амандманот на член 2 за додавање нова точка 5 поднесен од пратеникот Јордан Зафиров.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (никој).

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 2 за додавање нова точка 5 поднесен од пратеникот Јордан Зафиров.

Отворам претрес по амандманот на член 3 став 4 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (три)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 3 став 4 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Отворам претрес по амандманот за додавање нов член 3-а поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Молам, кој бара збор? (никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (четири)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот за додавање нов член 3-а поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Отворам претрес по амандманот за бришење на член 4 поднесен до пратеникот Тодор Петров.

Молам кој бара збор? (Никој).

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (пратениците креваат рака)
За гласаа 2-ца пратеници.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот за бришење на член 4 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Отворам претрес по амандманот за додавање посебен наслов по член 4 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Молам кој бара збор (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (4)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот за додавање посебен наслов по член 4 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Отворам претрес по амандманот на член 5 став 1 и 2 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Молам кој бара збор (никој)

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (5)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 5 став 1 и 2 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Отворам претрес по амандманот на член 6 поднесен од пратеникот Јордан Зафировски.

Молам кој бара збор ? (никој)

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака ? (1)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 6 поднесен од пратеникот Јордан Зафировски.

Отворам претрес по амандманот на член 6 став 1 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Молам кој бара збор ? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака ? (3)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 6 став 1 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Отворам претрес по амандманот на член 6 став 3 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Молам кој бара збор (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (2)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 6 став 3 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Отворам претрес на член 6 став 6 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Молам кој бара збор (никој)

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (2)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 6 став 6 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Отворам претрес по амандманот на член 6 за додавање на нов став по ставот 5 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Молам кој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака ? (5)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 6 за додавање нов став по ставот 5 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Отворам претрес по амандманот на член 8 став 1 и 2 поднесен од пратеникот Тодор Петров,

Молам кој бара збор (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака ? (1)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 8 став 1 и 2 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Отворам претрес по амандманот за додавање нов наслов по член 9 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Молам кој бара збор (никој)

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака ? (3)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот за додавање нов наслов по член 9 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Отворам претрес по амандманот за додавање нови членови 9-а и 9-б поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Молам кој бара збор ? (никој)

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака ? (2)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот за додавање нови членови 9-а и 9-б поднесени од пратеникот Тодор Петров.

Отворам претрес по амандманот на член 10 став 1 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Молам кој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (3)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 10 став 1 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Отворам претрес по амандманот на член 11 став 3 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Молам кој бара збор ? (никој)

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (3)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 11 став 3 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Отворам претрес по амандманот на член 12 став 2 поднесен од Комисијата за финансирање и буџет.

Молам кој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (7)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 12 став 2 поднесен од Комисијата за финансирање и буџет.

Отворам претрес по амандманот на член 13 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Молам кој бара збор ? (никој)

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот по амандманот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (4)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот по член 13 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Продолжуваме со претрес по текстот на Предлогот на законот.

Молам кој бара збор ? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (63)

Дали има некој против? (нема)

Дали некој се воздржува од гласање (никој)

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за надоместување на курсните разлики по определени странски кредити.

По повод доенсувањето на Законот за надоместување на курсните разлики по определени странски кредити комисијата за стопинство му предлага на Собранието да го усвои следниот работен заклучок.

1. Секој субјект кој се задолжува со девизни кредити има обврска сам да ги врати истите како и курсните разлики по нив.

2. Овој работен заклучок да се достави до Владата на Република Македонија и министерството за финансии.

Кој е за предложениот заклучок молам да крене рака.

(пратениците креваат рака)

Дали има некој против? (нема)

Дали некој се воздржува (никој)

Констатирам дека Собранието го усвои предложениот заклучок.

Минуваме на точка 15.

Предлог за донесување на закон за плаќање на посебна давачка за израмнување на даночното оптоварување на увезени стоки, со предлог на закон.

Предлогот за донесување на законот, со Предлогот на закон, извештаите на Комисијата за стопанство и Законодавно-правната комисија и предлогот на Комисијата за финансирање и буџет ни се доставени односно поделени.

Комисијата за финансирање и буџет предлагак овој закон да се одложи за наредната седница.

Владата на Република Македонија заведе став Законот да се разгледа на оваа седница со оглед на неговото значење за заокружување на стопанско-правниот систем на Републиката.

Дали има некое појаснување во врска со Предлогот. (Нема)

Кој е за Предлогот на Комисијата за финансирање и буџет да се одложи расправата по овој закон за денес, молам да крене рака (46).

Констатирам дека е усвоен Предлогот на Комисијата.

Минуваме на точка 16.

Предлог за донесување на царинскиот закон.

Предлогот за донесување на законот и извештаите на Комисијата за стопанство, Комисијата за економска политика и развој, Законодавно-правната комисија и ставот на Комисијата за финансирање и буџет ни се доставени, односно поделени.

Комисијата за финансирање и буџет предлага да се одложи разгледувањето на овој закон за наредната седница, поради тоа што обемот и сложеноста на Законот бара поопстојно проучување.

Владата на Република Македонија заведе став Законот да се разгледа на оваа седница со оглед на неговото значење за заокружување на стопанско-правниот систем на Републиката.

Кој е за Предлогот на Комисијата, молам да крене рака?

(46)

Констатирам дека Предлогот на Комисијата е усвоен.

Минуваме на точка 17.

Предлог за донесување на Закон за посебна такса на увезени сотки со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на Законот со Предлог на закон, извештаите на Комисијата за економска политика и развој, Комисијата за стопанство, Законодавно-правната комисија и ставот на Комисијата за финансирање и буџет Ви се доставени, односно поделени.

Комисијата за финансирање и буџет предлага да се одложи разгледувањето на овој закон за наредната седница, поради тоа што обемот и сложеноста на Законот бараат поопстојно проучување.

Владата на Република Македонија заведе став. Законот да се разгледа на оваа седница со оглед на неговото значење за заокружување на стопанско-правниот систем на Републиката.

Кој е за предлогот на Комисијата, молам да крене рака

(53)

Констатирам дека Предлогот на Комисијата е усвоен.

Минуваме на точка 18.

Предлог за донесување на закон за Републичката управа на царина со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на Законот со Предлогот на законот и извештаите на Комисијата за финасирање и буџет, Комисијата за стопанство, Законодавно-правната комисија и Комисијата за општествено политички систем Ви се доставени односно поделени.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Видејќи никој не бара збор го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот Заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за Републичката управа за царини.

Кој е за молам, да крене рака? (Пратениците креваат рака)

Дали има некој против? (1)

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој)

Констатирам дека Заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Кој е за молам да крене рака? (Пратениците креваат рака).

Дали има некој против (1)

Дали некој се воздржува? (1)

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Отворма општ претрес по Предлогот на закон.

Молам, кој бара збор?

ТОДОР ПЕТРОВ:

Предлагам Собранието да го прифати предлогот да се прекине расправата по текстот на Предлогот на законот заради тоа што надлежната Комисијата се уште ги нема доразгледано сите поднесени амандмани а и денес е поднесен еден амандман од пратеникот Санде Давчев.

Со оглед на тоа што немаме мислења од надлежните работни тела по однос на поднесените амандмани Предлагам претресот да биде заклучен, а во паузата надлежното работно тело и Законодавно-правната комисија да дадат свое мислење.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Молам од Комисијата за финансирање и буџет.

СЛАВЈАНКА СТОЈАНОВА:

Комисијата го гледаше предлогот на законот за Републичката управа за царини, а исто така расправаше по текстот на истиот закон и застапа кај амандманите поднесени од г-динот Тодор Петров бидејќи не можеше да се произнесе по одредени амандмани, Комисијата заклучи Законодавно-правната комисија да ги погледа амандманите кои што беа спорни во Комисијата за финансирање и буџет и затоа беше замолен претседателот на Законодавно-правната комисија да свика седница за да може да ги погледа овие амандмани од правен аспект.

Бидејќи до сега немаме добиено мислење од Законодавно-правната комисија, Комисијата за финансирање и буџет не можеше да ја продолжи расправата по истиот закон.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Добро. Да ви предложам да ја прекинеме расправата и да дадеме пауза до 16,00 часот.

Во тој интервал Законодавно-правната комисија и Комисијата за финансирање и буџет да заседаваат.

Продолжуваме со работа во 16,00 часот.

(Паузата започна во 13,50 часот).

СТОЈАН АНДОВ:

Да продолжиме со работа.

Предлагам точката 18 да ја гледаме подоцна бидејќи ЗПК и Комисијата за финансирање и буџет не ги погледнале сите аманд-мани, а без ставови на тие комисии расправата би била и деловнички дефектна.

Има збор господинот Алил Цаферовски.

АЛИЛ ЦАФЕРОВСКИ:

Почитувани пратеници, со оглед на настанатата состојба во БиХ и наметнатата братоубиствена војна, предлагам македонскиот Парламент како една здрава и мирна средина да упати апел до завојуваните страни да престанат со братоубиствената војна и да се даде поддршка на вистинските демократски сили на Босна и Херцеговина за воспоставување на вистински мир во таа Република.

По тој повод предлагам претседателот на Собранието да предложи комисија од три члена која би го составила тој апел. Сметам дека е наша човечка и граѓанска должност да реагираме на вакви работи заради тоа што граѓаните на БиХ навистина се втурнати во братоубиствена војна која и ние овде ја чувствуваме со бол.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали се прифаќа овој предлог на господинот Алил Цаферовски.

СТОИЛЕ СТОЈКОВ:

Мислам дека иницијативата заслужува вниманис, меѓутоа јас не знам кој е тој што ќе определи кои се тие демократски сили во БиХ. Имаме официјално избрана власт таму па не знам до кого да

го испратиме тој апел, дали до избраната легитимна власт или пак до некој си сили.

СТОЈАН АНДОВ:

За тоа ќе расправаме откако го видиме текстот.

Ве молам нема расправа за тоа. Ако се прифати заклучокот да избереме тројца пратеници кои тоа ќе го направат и по текстот можеме да расправаме, дали се демократски или какви се сили и т.н. Сега ние за тоа да не расправаме, само да се изјасниме дали се прифаќа предлогот и дали можеме така да заклучиме.

Кој е за предлогот, молам да крене рака? (Пратениците креваат рака).

Дали има некој против? (Нема).

Значи предлогот се прифаќа.

Видејќи во предлогот што го прифативте беше прифатено јас да предлозам тројца пратеници кои ќе го состават текстот, па јас предлагам во таа комисија да влезат следните пратеници: Алил Џаферовски, Ацо Спировски и Шабан Превала. За претседател на групата го предлагам да биде Алил Џаферовски.

Кој е за предлогот, молам да крене рака? (Пратениците креваат рака).

Дали има некој против? (Никој).

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој).

Констатирам дека овие пратеници ќе го направат текстот и ќе ни го дадат да го погледнеме.

Преминуваме на 19-та точка - Предлог за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за продажба на станите во општествена сопственост, со Предлог на закон.

Има збор министерот за урбанизам господинот Лепавцев.

АЛЕКСАНДАР ЛЕПАВЕЦЕВ:

Почитувани пратеници, предлагам предлогот за донесување на Законот за измени и дополнување на Законот за продажба на станови во општествена сопственост со Предлог на закон да биде изземен од дневниот ред на оваа седница.

Второ, предлагам на Собранието на Република Македонија да донесе закон за привремена забрана за продажбата на станите во општествена сопственост. Како образложение за ова се настанатите големи пореметувања во врска со монетарниот систем на Републиката, а суптилноста на оваа материја е таква што не трпи во една хаотично монетарна ситуација во која се наоѓа Републикава да биде донесен еден таков суштествен закон.

Многубројните интереси кои што се преламаат во станбената област, различните интереси како на поединецот, така и на државата се до таа мера заострени што конзистентноста на постоечкиот закон и конзистентноста на предложените законски решенија на предлогот на донесувањето на законот се такви што тоа изнесува на лице една голема дисонантност и од тие причини а тие се познати, предлагам како што пред малку го формулирав својот предлог во тие две точки.

За првиот предлог, тоа е наше право, право на Владата, а за второто оставам да одлучите вие во текот на седницата, можеби до крајот на точките што ќе бидат разгледувани на оваа седница Предлогот на законот ќе ви биде доставен.

СТОЈАН АНДОВ:

Да го рационализираме предлогот на господинот Лепавцов. Јас сфатив дека тоа е становиште на Владата.

Господинот Лепавцов наведе некои причини кои ја наведуваат Владата да оди на ваков предлог. Во тој случај дали не е по добро да направите вака, моментално да ја одложиме расправата по точка 19, а вис бидејќи имате таков став како што рековте, постојниот текст на Законот да го повлечете а место него да дадете предлог со еден или два члена во кои се вели дека измена и дополнување на Законот за продажба на станувите во општествена сопственост, со Предлог на закон, после членот тој и тој се вметнува член тој и тој, кој вели привремено се забранува продажба на станувите во општествена сопственост. Тоа е вашиот став а да не биде некој нов закон кој не можеме да го ставиме на дневен ред денес, ако е нов закон. Вис дајте го тоа па ние ќе го дадеме на комисиите да видиме каков ќе биде ставот. Важно да ја исчистиме вашата позиција. Вашата позиција е јасна.

Ние нема што да расправаме. Предлагачот предлогот што го дал вели дека е непогоден за расправа и не стои зад него, па моли да ја одложиме расправата. Притоа он вели дека го повлекува, меѓутоа тоа што он го изложи зборува за некој друг став на Владата, значи место овој текст ќе му дадат друг, а после за тоа ќе расправаат комисиите. Значи може да оди само како замена на постојниот текст, а не може како друг закон.

Според тоа точката 19 ја одлагаме за подоцна да расправаме на оваа седница, а вие господине Лепавцов изработете еден таков текст како што рековте и да ни го доставите. Значи овој закон се заменува со друг предлог.

Преминувамс на 20 точка - Предлог за донесување на закон за учество на Република Македонија во финансирањето на реконструкцијата на аеродромите во "Скопје и Охрид", со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на закон со Предлогот на закон и извештаите на Комисијата за финансирање и буџет и Законодавно-правната комисија ви се доставени, односно подслени.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот Заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за учество на Република Македонија во финансирањето на реконструкцијата на аеродромот "Скопје и Охрид".

Кој е за, молам да крене рака? (Пратениците крваат рака).

Дали има некој против? (сден).

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој).

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон?

Кој е за, молам да крене рака? (Пратениците крваат рака).

Дали е некој против? (Никој).

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој).

Констатирам дека е усвоен Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Видејќи никој не бара збор го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на закон.

Комисијата за финансирање и буџет поднесе амандман на член 1 став 2, а пратеникот Тодор Петров поднесе амандмани на член 4 и член 5, со кои се согласи претставникот на предлагачот и тие се составен дел на текстот на Предлогот на законот.

Пратеникот Тодор Петров поднесе амандмани во насловот на член 1 став 1 и 2 и на член 2, со кои не се согласи претставникот на предлагачот.

(Со седницата продолжи да раководи Тито Петковски).

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Отворам претрес по амандманот во насловот поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Видејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (11).

Дали има некој против? (Нема).

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој).

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот во насловот поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Отворам претрес по амандманот на член 1 став 1 и 2 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Молам, - кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Молам, кој е за, нека крене рака? (6).

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 1 став 1 и 2 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Отворам претрес по амандманот на член 2, поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (1).

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 2 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Продолжуваме со претрес по текстот на Предлогот на закон.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на закон го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака?

СЛАВЈАНКА СТОЈАНОВА:

Сигурно нешто е испуштено. Тодор Петров има дадено и четврти амандман. Тоа е на членот 4. Комисијата и Владата и овој

амандман не го поддржаа, па ќе ве молам и тоа да го имате предвид.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали претставникот на Владата има нешто да каже во врска со овој амандман?

Господине Тошевски дали ова е прифатен амандман и е составен дел на текстот бидејќи ние имаме таква информација. Госпоѓата Стојанова вели дека не бил прифатен амандманот од претставникот на Владата.

МЕТОДИЈА ТОШЕВСКИ:

Владата не ги прифати амандманите што ги даваше пратеникот Тодор Петров на законот за аеродромите.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Јас се извинувам што ве враќам назад, но оваа корекција мораме да ја уважаме.

Значи имаме уште еден амандман од господинот Петров по кој не се произнесе Собранието.

Овде од Службата ни доставија мислење од Владата каде се говори дека амандманот 4 би требало да се прифати во делот со кој се предлага поблиску определување на рамките за задолжување на Владата на Република Македонија.

Амандманот гласи: во член 4 зборовите "динамиката на остварувањето" се заменуваат со зборовите "динамика на остварувањето" а точката се заменува со запирка и се додаваат зборовите "најмногу до висината на средствата утврдени во став 1 на член 1 на овој закон".

Отворам претрес по амандман на член 4 поднесен од господи-
нинот Тодор Петров.

Дали некој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и
амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (7).

Констатирам дека амандманот не е прифатен.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Значи бидејќи никој не побара збор по претресот по текстот на законот, го заклучувам претресот и Предлогот на закон го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака?

67 пратеници гласаа за.

Дали има некој против? (еден пратеник)

Дали некој се воздржува од гласање? (еден пратеник)

Констатирам дека Собранието го донесе законот за учество на Република Македонија во финансирањето на реконструкцијата на аеродромот Скопје и Охрид.

По повод донесувањето на Законот за учество на Република Македонија во финансирањето на реконструкцијата на аеродромите Скопје и Охрид, Комисијата за финансирање и буџет му предлага на Собранието да го усвои следниот работен заклучок:

1. Собранието ја задолжува Владата на Република Македонија во најкус рок да ги достави до Собранието на Република Македонија Законот за претпријатијата и Законот за трансформација на претпријатијата со општествен капитал, заради регулирање на начинот на управување со јавните претпријатија и односот меѓу јавните претпријатија и државата.

2. Овој работен заклучок да се достави до Владата на Република Македонија и Министерството за финансии.

Кој е за предложениот заклучок, молам да крене рака? (Пратениците креваат рака)

Дали има некој против? (двајца пратеници)

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој).

Констатирам дека Собранието го усвои работниот заклучок?

Преминуваме на 21-та точка - Предлог за донесување на Закон за изменување на Кривичниот закон на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, со предлог на закон.

Предлогот за донесување на Законот со Предлогот на закон и извештаите на Комисијата за внатрешна политика и општонародна одбрана и Законодавно-правната комисија ви се доставени односно поделени.

Пратеникот Мерсим Положани предлага овој закон да се претресе како Предлог за донесување на закон.

Кој е за предлогот на пратеникот Мерсим Положани, молам да крене рака.

За предлогот гласаа 15 пратеници.

Беспредметно е понатаму да гласаме бидејќи Предлогот не е усвоен.

Констатирам дека предлогот не е усвоен.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон.

Молам, кој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува предлогот за донесување на закон за изменување на Кривичниот закон на СФРЈ.

Кој е за овој заклучок, молам да крне рака. (пратениците крнеат рака)

Дали има некој против? (нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој).

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Кој е за, молам да крене рака. (Пратениците креваат рака)

Дали има некој против? (Нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој).

Констатирам дека е усвоен Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по Предлогот на закон.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на закон.

Пратеникот Мерсим Положани поднесе амандани на член 114 на член 133 став 1 и на член 133 став 4, по кои не се произнел претставникот на предлагачот.

Отворам претрес по амандманот на член 114 поднесен од пратеникот Мерсим Положани.

Го молам претставникот на предлагачот министерот Ѓорѓи Наумов да земе збор.

ЃОРЃИ НАУМОВ:

Почитувано претседателство, почитувани пратеници, предлагам поднесениот амандман од пратеникот Мерсим Положани на член 114 од Кривичниот закон, општи и посебен дел на Република Македонија, да не се уважи од следните причини:

Пратеникот предлага во овој член 114 запретената казна за ова кривично дело да изнесува до 5 години спротивно од Решението дадено во Законот каде што минимумот на запретената казна е 5 а максимумот е 15 години. Се работи за едно до најтешките кривични дела против државата на Република Македонија. Затоа, ова е прв член во кривичното законодавство на секоја држава, па и на

нашата Република Македонија и како заштитен објект е државата, затоа е минимумот запретеа казна од 5 до 15 години. Да ве потсетам казна од 5 години е запретеа ако некој граѓанин украде точек, на вие споредете сега дали може за еден точек да се има запретеа казна од 5 години и кривично дело вперено против основите на државата, Република Македонија, против нејзиното државно и уставно уредување да биде максимум казна од 5 години.

Од овие причини, барам амандманот да не биде уважен.

МЕРСИМ ПОЛОЖАЛИ:

Дами и господа, овде се работи за една суштинска измена на Кривичниот закон на Република Македонија во случајот односно на бившата СФРЈ со кој што само се презема скоро во целина одредбата на членот 114 на бившниот КЗ и нема суштински ништо измена, иако овој вид членови спаѓаше во категоријата вербални деликти. Во пракса ова се измени целосно. Според одредбите на поранешниот член 114 на КЗ на СФРЈ и понатаму се акзнуваше и се казнува само под еден услов, ако зад сето ова се употреби сила, што во случајот не е. Овде со членот 114 од КЗ на бившата СФРЈ вели - тој што ќе стори дело насочено кон ограничување или соборување на власта на работничката класа итн., противуставно соборување на органите на општествената заедница, економско поткопување итн., тоа е стариот член, а новиот член е толку малку изменет што скоро не се чувствува разлика ниту во битието ниту во содржината на кривичното дело, а ниту во казната.

ТОДОР ПЕТРОВ:

Сакам да поставам една деловничка принципиелна забелешка. Дали амандманите што ќе ги предлагаат пратениците директно ќе се усвојуваат на седница на Парламентот без претходно изјаснување на надлежното работно тело и ЗПК. Ако усвоиме таков принцип на

работа не навлегувам во содржината на амандманот односно поднесеното закон, ако така прифатиме да работиме и направиме преседан, тогаш нема потреба работните тела ни да постојат, се што доаѓа се предлага директно на седница. Затоа, сметам дека треба да се сипочитуваат деловничките одредби и за секој поднесен амандман, па и во текот на расправата, се додека и е заклучена, надлежното работно дело и ЗПК да се состанат. Истото нешто беше направено и за претходниот закон, затоа и го одложивме разгледувањето на Законот за царинската управа.

Затоа, сметам дека ако членовите на овие надлежни работни тела и ЗПК не можат да се состанат, нема кворум во овие комисии за да работат, тоа е друго прашање. Меѓутоа, ние заради тоа не можеме да го прекршуваме принципот воспоставен за работа во Деловникот.

Затоа, предлагам бидејќи надлежните работни тела не се изјасниле и овој амандман да го одложиме заедно со Законот во времето или дотогаш додека надлежното работно тело и ЗПК не поднесат мислење пред овој Парламент.- Инаку беспредметна е расправата.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Господинот Петров има право, деловнички по законите, предлозите, ЗПК задолжително треба да се произнесе како и матичното тело.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Дами и господа и во основа и во начело се согласувам со забелешката на господинот Тодор Петров во однос на приговорот за процедурата во усвојување на одделни текстови. Меѓутоа, овде станува збор за многу суштествена работа, измена на еден закон кој навистина сеграничи со она дали постои и понатаму

таканаречениот вербален деликт или не, ако не друго барем во ЗПК овој амандман ќе морамо да се гледа како и останатите два кои се однесуваат исто така на одредбите на член 133 и 123 каде што се дава посебна забрана односно се штитат одредени личности. Затоа, мислам дека е на место, додека овие амандмани во ЗПК не се разгледаат да не расправаме по оваа работа.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Јас се извинувам, и во претходната пауза акцентот беше ставен токму на тоа, Комисиите во паузата од 2 часа да расправаат за сите прашања за кои не успеаја во текот на изминатите денови.

ЉУБОМИР ПОПОВСКИ:

Го почитувам и прифаќам ова мислење на пратеникот Тодор Петров кое е принципиелно а мислам дека исто така станува збор за еден принципиелен однос од страна на Комисијата за внатрешна политика, бидејќи комисијата го доби воој амандман некаде во текот на оваа седница, побара мислење од Владата, од предлагачот, беше објаснето дека тоа ќе биде направено на самата седница. Според тоа, секакви инсинуации за наводно немање кворум на Комисијата дека не можела да се собере не ги прифаќам, туку се работи за принципиелан природа. Јас не добив мислење на предлагачот и затоа Комисијата не ја свикав. Според тоа, мислам дека во принцип Комисијата исправно постапи. А како ќе реши Собранието, може да се одложи, мислам дека е најдобро да се одложи. Исто така, мислам дека без официјално мислење и став на предлагачот и без мислење на Комисијата за внатрешна политика и ЗПК ние не можеме да расправаме по овој амандман.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Предлагам да го прифатиме предлогот на господинот Петров да ја одложиме расправата по оваа точка, додека по неа не се произнесат ЗПК и матичната комисија.

Дали се согласувате? (Се согласуваат)

Преминуваме на 22-та точка - Предлог за донесување на закон за изменување на Кривичниот закон на Република Македонија, со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на законот со Предлогот на закон, извештаите на Комисијата за внатрешна политика и општонародна одбрана и ЗПК ви се доставени односно поделени.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон.

Молам, кој бара збор? (никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува предлогот за донесување на закон за изменување на Кривичниот закон на Република Македонија.

Кој е за, молам да крене рака. (Пратениците креваат рака).

Дали има некој против? (Нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој)

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Кој е за, молам да крене рака.

АВДУРАХМАН ХАЛИТИ:

Почитувани пратеници, во дописот со кој Владата го доставува овој предлог до Собранието, меѓу другото се вели, со оглед дека не се работи за сложен ниту обемен закон, предлага

согласно член 316 од Деловникот, на оваа седница да се разгледа и Предлогот на закон. Во врска со тоа сакам нешто да кажам.

Имено, сакам да ве уверам дека се работи за доста обемен закон, од проста причина што истиот има 77 одредби сročени на 20 страници текст. Меѓутоа, со оглед на реакцијата во салата и поголемиот дел не слуша што зборувам тука, можам да заклучам дека со самото тоа не ве убедив, па ќе се обидам да ве убедам дека овој закон не е несложен, туку напротив е многу сложен. Станува збор за измена на законски одредби од досегашниот ЗКП кој важи на територијата на Република Македонија...

ГОРГИ ПАУМОВ:

Не се работи за тоа.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Расправаме за Кривичниот закон на Република Македонија.

АБДУРАХМАН ХАЛИТИ:

Се извинувам.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали Собранието го усвојува Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Кој е за, молам да крене рака? (Пратениците креваат рака)

Дали има некој против? (тројца)

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој).

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор?

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Дами и господа, сакам да кажам само начелно да се определеме дали понудените измени во оние кривични дела каде вредноста го сочинува и битието на кривичното дело е мала во однос на времето кога е предложена оваа измена на законот и сега.

Само ќе ве упатам на една работа. Обичната кражба што се дава да биде зголемена 10 пати во овој случај ќе треба да се одговара некој да влезе во некоја продавница и да однесе едно шише ракија, ќе треба да оди и да одговара за тешка провала, затоа што од ден на ден ни се изменуваат вредностите на стоката а што е најбитно досега за 35 години колку се бавам со оваа работа не сум сретнал некој да изврши кражба на кило месо и да може да добие 5 години затвор. Со оваа работа навистина треба да се позабавиме, дали Владата или претставникот на Владата, ние разговаравме во ЗПК, тие зедоа за обврска да ги зголемат вредностите за 10 пати од сегашните, меѓутоа, гледам се останува пак на исто. Затоа целосно предлагам да водиме сметка дали ќе ги задржиме овие вредности или не. Вака ако продолжиме ќе може да ни се случи за секоја и најмала кражба да ги судиме луѓето што досега не сме ги зафаќале.

Ве молам една работа да сватите. За една кутија обични чепкалки за заби сега ќе можеме на некого да му дадеме пет години затвор. Ова не е така на одмет да се каже. Меѓутоа, го повикувам министерот да каже дали ќе остане и понатаму или ќе дозволи во оваа смисла навистина според инфлацијата која секојдневно се случува да имаме поголем плафон на вредноста за оние кривични дела каде битието на делото се однесува на вредноста.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ: (продолжение)

Уште еднаш ќе ви кажам во член 177 каде се предвидува да има имовинска корист, ќе може некој да се гони и за злоупотреба на службена должност и за нај обична работа, еве за ова пенкало ќе може да оди во затвор, 3 години е казната. Затоа, треба да се оди на зголемување на вредноста што има реална основа. Или пак тој дел да се избрише.

ГОРГИ НАУМОВ:

Ова прашање беше третирано и на комисиите, а заклучивме во оваа фаза да не одиме повисоко од 10 пати зголемување на износите кои се предвидени во предложениот закон од причини што ако одиме на 100 пати колку што сега се предлаше на комисиите, тогаш ќе испадне сите оние што сме ги осудувале во постојниот закон, да ги пуштиме. А не е точно она што рече колегата Томе Стојановски за едно пенкало да одговора. Ние во кривичното законодавство имаме и незначителна општествена опасност па спрема тоа не се договара за едно пенкало. Од тие причини кога ќе бидеме во состојба да носиме нов закон, веројатно инфлацијата дотогаш ќе биде решено прашањето ќе можеме со посигурни износи да одиме.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Во што се крие опасноста кога настапуваат социјални пензии. На пример, ќе се јави некој за мала работа да отиде да добие 6 месеци бесплатен стан и храна преку затвор. Молам, треба да се води сметка што се работи. Ние не сме како држава спремни тој товар да го поднесеме. Не оти јас имам интерес некого да до ослободиме и што ќе направиме. Треба да се води сметка што можеш и како можеш и со што, а не само запрети казна и еве тоа тие.

ЕФТИМ МАНЕВ:

Почитувани пратеници, по однос на искажувањето на Стојановски може би во конкретниот случај има резон. Исто така, искажувањето на министерот е за поддржување. Неспорен факт е во една ваква силна инфлација ние доаѓаме во коалиција со нашиот кривичен закон. Како би било прашањето ако денес еден граѓанин дали злоупотреби или проневери еден милион динари по судска постака после 1 година тој милион динари, сигурно ќе биде равен на ова пенкало што го покажуваше Стојановски и после една година ќе го менуваме законот, ние ќе треба тој да го ослободиме. Нешто друго е посредно. Ми се чини во овој миг денес не сме способни ние тоа да го решиме. Но, доколку ваквата инфлација нас не следи ми се чини дека Министерството ќе треба малку да се позанимава со оваа проблематика и да најде решение дали валоризација на вредностите кои биле обележја на некое кривично дело во целост го поддржува министерот, зашто има кривични дела кои се повелкуваат една или две години, кога тие пари вределе еден стан, сега ќе дојде ние со овој закон да го ослободиме. Ми се чини дека во ваква инфлација неопходно е размислување што со обележјето на кривично дело од вредностен карактер. Само денес ми се чини дека не сме спремни тоа за еден или за два месеци ќе си дојде и овие 10% , десетпати зголемување , а после еден месец ќе бидат ништо. Да ги зголемиме и 100 пати после 5 месеци тие ќе бидат исто како и денес. Ми се чини дека треба нешто да се мисли во валоризацијата на вредностите.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали уште некој бара збор? (никој)

Го заклучувам општиот претрес и отворам претрес по текстот на предлогот на закон.

Претставникот на предлагачот на седницата на Комисијата за внатрешна политика и општонародна одбрана поднесе амандамни на членовите 1 и 2 и тие се составен дел на тексот на предлогот на Законот. ЗПК поднесе амандман на член 1 со кој се согласи претставникот на предлагачот и кој е составен дел на текстот на предлогот на законот.

Молам, кој бара збор ? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и предлогот на законот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака.

54 пратеници гласаа за.

Кој е против? /1)

Дали има воздржани? (4)

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за изменување на кривичниот закон за Република Македонија.

Минуваме на точката 23 - Предлог за донесување на закон за изменување на законот за кривичната постапка, со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на законот со Предлогот на законот и извештаите на комисијата за внатрешна политика и ОНО и ЗПК ви се доставени, односно поделени.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон.

Молам, кој бар збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои слендиот заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за изменување на Законот за кривичната постапка.

Кој е за, молам да крене рака? /пратениците креваат рака/
54 пратеници гласаа за.

Молам кој е против? (никој)

Дали некој се воздржува од гласање? (2)

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Дали некој бара збор?

АБДУРАХМАН ХАЛИТИ:

Се извинувам поради грешката што настана како резултат на многу внимателното следење на тоа што се работи тука. Јас пред малку веќе причините за обејноста на законот ги изложив и не сакав на нив да се навраќам. Ке се обидам да кажам дека е тој доста сложен и реков дека со овие измени се ставаат во сила досегашните одредби на ЗПК кои дозволуваат право на употреба на јазикот на народностите како што и стои во Законот и тоа во членот 5, 6, 7 итн. Се менува решението, меѓу другото и од член 6 од ЗПК кој обезбедува сите поднесоци до судот да се доставуваат само на македонски јазик. Досегашното решение беше поинакво. Можеше тие поднесоци да се доставуваат и на јазикот на народот односно народностите кои живеат во Југославија. Истиот член има решение според кое странските државјанио имаат право да поднесат поднесоци до судот на својот јазик. Законот дозволува употреба на странски јазик на територијата на Македонија, а тоа право не им го обезбедува на сопствените граѓани.

Во ставот 2 на членот 7 се спомнува судските дејствија каде што странките имаат право на употреба на својот јазик, се разбира, со превод. Случајно или не, главниот претрес е изземен оттука, главен претрес тука не пишува дека странката има право да се служи со сопствениот јазик, а во досегашното решение имаме така. Станува збор за тоа Судот сите писма до странките ги доставува само на македонски јазик. Обрнувам тука внимание дека се работи за покани, пресуди итн. Дали непознавањето на јазикот ќе биде причина човекот да трпи штети. А од решението во членот 8, ова нешто може и да ѝ претпоставува. Кога веќе се направени обиди за да се прочисти овој закон на казни на СФРЈ односно на ЗПК на СФРЈ, како тој се вика морам да кажам дека во тоа не е докрај успеано, затоа што се задржуваат одредби од тој закон кој што не се примерни за денешното време. Доволно е да се погледаат решенијата во член 148, 149, каде што спомнуваат организации на здружен труд, СИЗ.-ови и други организации и заедници кои што сега ги немаме. Заради овие и други причини што сега не сакам да ги споманам, предлагам Собранието да го усвои Предлогот како што го усвои за донесување на закон, а Законот да се донесе во редовна постапка а не согласно 316, туку сега само како Предлог за донесување. Молам за него да се гласа.

ОЛОМАН СЕЛМАНИ:

Дами и господо, само да ве потсетам кога го усвоивме Уставот и покрај тоа што ние пратениците на ПДП - НДП не го прифатија членот 1 односно во член 7, став 1 да стои во службена употреба, покрај македонскиот јазик да биде и јазикот на народностите, туку сите националности беа ставени во став 2. Јас ќе го цитирам: "Во единиците на локалната самоуправа во кои како мнозинство живеат припадниците на националностите во службена употреба покрај македон-

скиот јазик и кириличното писмо и јазикот на писмото на националностите на начин како што е утврден со закон. Ако е тоа така, тогаш денес треба да усвоиме закон, Закон за кривична постапка кој што е спротивен на став 2 од овој член, бидејќи во истиот закон треба да се утврди како ќе се води постапката во судовите, односно како ќе ги примат актите во судовите. Тоа значи дека во член 3 вели "тужбие, жалбите и другите поднесоци се упатуваат во Судот на македонскио јазик и кирилично писмо, додека во член 5 вели поканите, одлуките и другите судски писма на Судот ги упатуваат ..., првенствено мсилат дека тука има квалитетија., нема потреба од двата члена, треба двата члена да се одвојат. А во став 2 на член 3 стои: "странките жиранти кои се лишени од слобода поднесокот на Судот можат да го упатат на свој мајчин јазик". Значи, според мене лично повеќе права им даваме на странските државјани, отколку што на националностите што живета во Република Македонија. Според тоа, овој Закон, ова што е спротивно на член 7, став 2 на Уставот на СРМ. Молам да не го прифатите ваквото решение од член 302.

ГОРГИ НАУМОВ:

Еве во што с работата, имаме закон за кривична постапка кој е сојузен закон. Согласно член 5 од Уставниот закон за спроведување на Уставот на Република Македонија, ние воој закон го презедовме како наш, републички зако за кривична постапка. Во него всушност вршме само усогласување на одредбите од овој закон со решението во нашиот Устав. Имено, во нашиот Устав кажавме дека притворот кој досега можеше да се определи од внатрешни во траење од 3 дена веќе нема определување од 3 дена, органот на внатрешни може само да го ослободи или да го спроведе до надлежниот суд.

Понатаму, во тој закон во ЗПК беше решено притворот може да трае 6 месеци. Ние го ограничивме со Уставот на 3 месеци.

Потоа, ние ја укинавме смртната казна. Во Законот за кривичната постапка постои процедура како се изречува смртната казна. Ние всушност вршиме само усогласување, ги бришеме термините Југославија Социјалистичка Федеративна итн. и вршиме усогласување според решенијата во нашиот устав.

По прашањето на јазикот, исто така, вршиме усогласување со нашиот устав. Овој закон за кривична постапка не задира во употребата на јазикот предвиден во член 7, став 1 и став 2 од Уставот на Република Македонија. Тоа прашање во кој случај одредена национална националност може да го употребува својот јазик во единиците на локалната самоуправа ќе биде определен во Законот за самоуправа и тој е таму определен. Овде во овој Закон е кажано, во Република Македонија во службена употреба е македонскиот јазик, како што беше и досега неговото кириличнописмо. Потоа во член 7 е кажано странките, сведоците и сите други учесници во кривичната постапка кои не го знаат својот јазик, кој не го знаат мајчиниот јазик, кој не го знаат службениот јазик што се води во судот, затоа се води само еден јазик тоа е во употреба Македонскиот јазик тие имаат право на употреба на својот мајчин јазик, а Судот е должен да обезбеди толкувач.

Второ, судовите не се единици на локалната самоуправа. Судовите се органи, централни органи на Министерството за правосудство, трета судска власт и таа во Републиката се командува од центарот, од Републиката, собраннијата, единиците на локалната самоуправа ниту бираат судии, ниту судии поротници, ниту решаваат за нивни,

просторни, материјални и било какви други услови за работа. Според тоа, да не се сфаќаеме дека судовите се органи на единицата на локалната самоуправа. Тоа не се единици на локалната самоуправа. Тие се централни органи, на министерствата, на судската власт. Според тоа, во судовите е во употреба само јазикот, службениот јазик. Затоа велам кривичната постапка се води на македонски јазик и неговото кирилично писмо. Господа, и досега тоа беше така.

ГОРГИ НАУМОВ: (продолжение)

Во членот 7, стариот закон за кривична постапка, кривичната постапка се води на јазикот што е во службена употреба во судот. И досега кај нас во службена употреба од цела Република беше македонскиот јазик. Не е точно дека пресуди се доставувале и на турски и на албански или влашки јазик, ниту пак странките во судот зборувале на албански, турски или влашки јазик, туку на македонски јазик. Ако не го знаат македонскиот јазик си зборуваат на својот јазик, но затоа судот им одредува толкувач.

Дури во Законот е кажано ако странката која не го знае службениот јазик не биде предупредена дека има право на употреба на својот јазик, тогаш постапката е неисправна, како што имало бројни вакви случаи.

Од овие причини да не се мешаат решенијата во Законот за кривичната постапка и Законот за локална самоуправа. Кога ќе зборуваме за Законот за локална самоуправа таму ќе се зборува за употреба на јазиците на народностите што е всушност решение во Уставот на Република Македонија.

АБДУРАХМАН ХАЛИТИ:

Јас за конкретните решенија во законот не се впуштав и не дискутирав. Тоа што спомнав, спомнав во функција на образложение на мојот предлог Законот да се донесе во редовна постапка. Инаку кога ќе дискутираме за конкретните решенија тогаш ќе кажеме кој што мисли. Мислам дека бев сосема јасен. Се обидов да дадам аргументи за тоа, да ве убедам вас господа пратеници да гласате за тоа овој закон да се донесе во редовна постапка и ништо повеќе.

НАСЕР ЗИБЕРИ:

Навистина ми е тешко зошто ќе отстапам од концептот што го предложи господинот Халити, меѓутоа, тоа не значи дека не го поддржувам неговиот предлог, навистина овој закон да не оди по скратена постапка туку по редовна постапка. И покрај објаснувањата на министерот за правосудство, и од неговото вклучување во расправата произлезе дека со овој закон, сепак се регулираат некои прашања што се од суштински карактер и кои што имаат навистина политичка тежина. Затоа сум предлогот за донесување на овој закон да оди по редовна постапка. Меѓутоа, со оглед на тоа што министерот се впушти во расправа околу конкретните одредби на законот со кој се предлага да се измени и дополни Законот за кривична постапка, јас имам поинаков пристап кон овие прашања и сметам дека не може да се покрива прашањето на регулирањето на употребата на јазикот и писмото на националностите со фактот што ова прашање ќе се регулира со Законот за локалната самоуправа.

Во членот 7 од Уставот на Република Македонија глобално се решава еден проблем т.е. решавањето на употребата на јазикот на националностите без оглед во која сфера ќе се употребува. Дали тоа ќе биде во органите на правосудството, дали во органите на здравството, образованието итн., тоа е сосема друго прашање.

Друго, сметам дека министерот не е во право кога вели дека и досега немавме одредби кои овозможувале националностите односно досегашните народности да го употребуваат својот јазик и писмо. Друго е прашањето што органите на правосудството не ги почитувале одредбите на законите и на странките да им се обраќаат на јазикот на националноста на која им припаѓаат. Тоа право го имаат

и треба да го имаат и со овој закон. Јас стојам на стојалиштето на кое стои и господин Халити, овој закон да се донесе во редовна постапка .

ИСМЕТ РАМАДАНИ:

Лами и господа, читајќи го Законот односно предлогот за донесување на законот каде што имаме наведено причини поради кои се донесува законот , дословно пишува вака: "Законот за кривична постапка неопходно е да се усогласи со одредбите на Уставот на Република Македонија." Што значи тоа? Ако член 7 е одредба на Уставот на Република Македонија, тоа не значи дека е одредба само првиот став од тој член. Затоа предлогот на господинот Халити, а веќе и неколку други пратеници за да се донесе во редовна постапка овој закон, држи, бидејќи и јас сметам дека не смее да се донесе ни еден закон кој е порегресивен во однос на претходниот закон.

Дури јас би навлегол, иако тоа и на комисиите го кажав дека не смее ни еден закон да биде помалку либерален од уставните одредби на Република Македонија. Во овој случај ако го прифатиме ова законот да оди во редовна процедура тогаш имаме и време и простор да ги искажеме и нашите мислења и нашите сугестии , што значи дека имаме време за размилување , за давање на предлози . Значи, јас мислам дека треба да се донесе во редовна постапка овој закон.

ГАЗМЕНД АЈДЕРАГА:

Почитувани пратеници, покрај големата желба да се убедам себеси дека навистина е во прашање закон кој што не задира во правата на националностите, сепак не успеав да се убедам себеси дека тоа нешто со ова што се предлага се чини. Мислам дека и министерот

за правосудство не успеа да ни влее надеж дека такво нешто ми нуди. Нека ми извини, меѓутоа, ова вака што се прави е причина, можам да кажам за одредени проблеми што настануваат, кои се раѓаат. Немојте, молам, така да бидам сватен од сите, да правиме проблеми таму каде што ги нема. Вака се создаваат проблеми. Ако гласавме за тоа да се осамостои Македонија, не гласавме да се земат одредени некои наши права. Со ова јас лично сум убеден дека нас ни се одземаат права. Ако со Сојузниот закон кој што беше во сила можевме тие работи да ги искажуваме на нашиот јазик, зошто да не можеме и сега тоа да го чиниме. Всушност тоа право ни го дава Уставот. Мислам дека министерот не е во право и сега да не се одолговлекува оваа работа, знам дека реагираат од левата страна, меѓутоа, мислам дека не се во право и ќе се убедат покасно. Затоа предлагам да го поддржиме предлогот сега да одиме само на прифаќање на предлогот за донесување на закон и истиот да оди по редовна постапка.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Дами и господа, секој ден да не се расправаме околу тоа што е и како е. Уставот е донесен, каков е таков е, наш е. Ќе го спроведуваме, ќе го почитуваме и ќе биде по него. Одредбата од член 7 став 2 и 3 сега е во прашање. Таа одредба по мене и едната и другата се јасни. Завршуваат вака, "и писмото на националностите ~~вклучувајќи~~ на начин е утврдено со закон" и двата става завршуваат така. Одредбата на член 5 од ЗКП и 6 од истиот закон, исто така се јасни. Ќе треба да ги споредиме овие два правни акти, дали имаат меѓусебе еднаквост и се почитуваат еден со друг.

Во член 5 вели: "Кривичната постапка во рамноправна употреба се јазиците и писмата на народите и народностите согласно на Уставот и законот". Тоа е член 5.

Член 6 - "Тужбите и другите писма се поднесуваат пред судот на јазиците на народите и народностите, согласно со Законот или друг пропис за нивна употреба". Што значи кругот го затворивме, да видиме што ќе ни кажат одредбите на член 7 став 2 и 3. Додека не се донесе тој закон за начелна употреба на овие јазици, ние ќе го имаме службениот јазик македонски. Кога ќе се измени, односно донесе тој закон, господа нема да имаме овдека ни прспрски, ни расправи ни ништо. Ова е принцип на кој треба да почива една законитост. Тоа е мое видување, нејасноста, сега јас како гледам, колегите од ПДП и ЦДП, викаат дека се регулира со закон и вероватно појдувајќи од оваа уставна одредба имаат уверување во себе дека со секој закон посебно ќе се регулира и примената на јазиците. Моето уверување не е такво, но ако сакаме да имаме принцип да немаме шароликост, да секој закон предвидува посебно кога што ќе се употребува, ова би се решило со еден закон и во првиот и во вториот случај. И каде се во мнозинство и каде сочинуваат поголем број.

Ова јас така го толкувам, така треба да биде према Уставот и постојниот Закон кој сега треба да го прифатиме. Ако има некој поинакво мислење од мене му дозволувам да го има, тоа е демократија тоа е начин да овде се расправиме. На крај красва ќе одлучиме сите дали ќе прифатиме една солуција или друга. Благодарам.

НАСЕР ЗИБЕРИ:

Добро е што господинот Стојановски ги прочита одредбите каде што се регулира прашањето на употребата на јазикот. Меѓутоа, јас се сомневам во тоа дека со секој закон нема да се регулира и прашањето на употребата на јазикот. Јас се согласувам потполно со ставот кој што го изнесе овде господинот Стојановски, да ова прашање воопшто не се регулира во ниту еден закон, туку треба да се донесе

закон за употреба на јазиците и тој ангенерал да важи во сите сфери. Меѓутоа, со оглед на тоа што конкретно се предлага во решенијата на овој закон и се регулира прашањето на употребата на јазиците, затоа и ние инсистираме да ова прашање согласно уставните одредби да се регулира и овдеска. Инаку, ништо немам против, нека отпаднат одредбите по член 5 и 6 кои го регулираат ова прашање на употребата на јазикот, нека отпаднат, нека нема воопшто одредби од оваа сфера, тогаш тоа ќе се регулира со закон ова прашање, нека важи за сите сфери.

ТУШЕ ГОШЕВ:

Ве молам, може да се прифати толкувањето на министерот, бидејќи ние со новиот Устав, дефакто направивме не само функционална поделба на функциите на државата, него направивме вистинска поделба на власта, со тоа што стриктно ја поделивме законодавната, извршната и судската власт. Во конституција на член 7 став 1 каде што кажува дека во службена употреба е македонскиот јазик, и поточно во членот 98 каде ја дефинира извршувањето на судската власт, судската власт ја вршат судовите, судовите се самостојни и независни, во овој контекст не треба да го изедначуваме генерално службената употреба на јазикот на националностите, како што треба да биде регулирано во члено 7 став 2 и 3 каде што кажува како треба да биде употребата. Овде станува збор за една вистинска поделба на власта, а тоа е судската власт. Бидејќи во Република Македонија не треба да е истоветуваме како што беше во организацијата на судската власт на Федеративна Република Југославија, каде беше составено од повеќе конститутивни елементи, кои и заедно не се истоветуваат во сите републики исти судови. Во Србија имавме други судови, во Хрватска други судови, во Република Македонија имавме други судови. Е сега

градејќи го правниот систем на Република Македонија, на правната држава, градејќи ја судската власт како независна од државната власт, бидејќи сега ние и судовите не ги дефинираме како органи на државната власт, него ги дефинираме како самостојни и независни во вршењето на судската власт. Од овде станува збор само за употребата како службена употреба на македонскиот јазик во единствениот судски систем на Република Македонија. И така го толкувам членот 7 став 1, каде кажува дека во Република Македонија службен јазик е македонскиот јазик и неговото кирилично писмо. Ако ги погледате ставот 2 и 3, овде станува збор за службена употреба во локалните единици на Република Македонија, што мислам дека тоа ќе биде регулирано со законот за локалната самоуправа. И не треба да правиме карахирање, мешање на членот 7 став 2 и 3 во врска со Законот за кривична постапка. Но добро беше толкувано, на никој не му е ускратено правото да го употребува својот јазик пред судовите, тој има право да го употребува согласно на постапката утврдена во овој закон.

НЕИМ СЕЛМАНИ:

Со претходниот дискусант не се слагам начелно од причини што вика "судската власт ја вршат судовите, судовите се самостојни и независни". Не се однесува тоа во однос на употреба на јазикот. Нити да судовите се самостојни. Туку се тие самостојни само по однос на одлучувањето, а не по однос на тоа дали ќе се употребува јазикот во локалната самоуправа или не. Према тоа не е тоа поврзано со ова и мислам дека нема смисла вака да расправаме.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали уште има некој, или да заклучиме? (нема)

Кој е за тоа на целоснава седница да се претресе

Предлогот на законот, молам да крене рака? (53 пратеници)

Педесет и три пратеници гласаа за, според тоа констатирам дека е усвоен Предлогот да на оваа седница се претресе и Предлогот на законот.

ИСМЕТ РАМАДАНИ:

Јасно ми е гласањето, меѓутоа, денеска и во својство на координатор, т.е. го заменувам координаторот, за оваа проблематика барам 30 минути пауза.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Немаме право апсолутно да го одбиеме предлогот, според тоа објавувам пауза од 30 минути. По сите овие прашања кои што ги одложивмегосподине Стојановски, молбата е до вас пред се, а во врска со овој закон по некои амандмани ЗПК сеуште се нема произнесено. Ве молам во оваа пауза смогнете снаги да се закаже ЗПК и по сите овие амандмани да се произнесе, и Комисијата за буџет и за внатрешна политика по овие прашања.

(пауза од 18,00 часот).

ПРОДОЛЖЕНИЕ НА СЕДНИЦАТА ПО ПАУЗАТА
ВО 19,55 часот

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Продолжуваме со работа.

Отворам општ претрес по Предлогот на законот.

Молам кој бара збор.

За збор се јави господинот Рамадани.

ИСМЕТ РАМАДАНИ:

Дами и господа, со оглед на тоа што Пратеничката група на ПДП НДП и понатаму смета дека прашањето на употребата на јазикот е од суштински карактер, а предложените одредби на Законот за кривична постапка грубо го нарушуваат принципот на рамноправноста на јазиците на националностите, Пратеничката група е против начинот на кој се доенсува овој закон.

Во последно време се соочуваме со доенсување на низа закони кои што директно задираат во прашањата на рамноправноста на националностите во Македонија. Пратеничката група на ПДП смета дека без демократска атмосфера и општ консензус за овие прашања не е можно, односно е штетно доенсувањето на вакви важни акти. Со оглед на тоа што во овој Парламент и понатаму се продолжува со практиката на рестрикција и рекстриктивен пристап кон правата и слободите на граѓаните и на националностите, а предложениот закон е еклатантен пример на кршење на овие права парламентарната група на ПДП ќе ја напушти седницата и е одлучна во ставот да не учествува на ниедна седница на која ќе се ускратуваат правата на националностите во Република Македонија.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Јас ве молам сепак да се воздржите од оваа одлука, да учествувате во расправата зашто тоа е еден аспект на прашањето, а веројатно во расправата ќе се искристализираат.

ИСМЕТ РАМАДАНИ:

не учествувавме во Законодавно правната комисија и во Комисијата за внатрешна политика и народна одбрана, исто така овие амандмани на пратеничката група не се прифатени, а имавме три амандмани и затоа цениме дека исма да бидат прифатени и на Собранието и ја напуштаме седницата.

(Пратениците на ПДП и ПДП ја напуштаат салата)

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Молам службата да извести колку пратеници има во салата и дали можеме да продолжиме со работа. (се врши пресбројување на присутните пратеници).

Известен сум дека во салата има присутни 65 пратеника.

Бидејќи имаме кворум можеме да продолжиме.

Отворам општ претрес по Предлогот на законот.

Дали некој бара збор? (никој)

Ако никој не бара збор го заклучувам општиот претрес и отворам претрес по текст на Предлогот на законот.

Законодавно правната комисија поднесе амандмани на насловот членовите 14, 15, 20, 22, 25, 27, 56 став 1, 2 и 3, 62, 63, 64, 66 71, 31, 41, 53 став 2, 56 став 3, 60 став 2, и 70 со кои се согласил претставникот на предлагачот и тие се составен дел на Текстот на предлогот на законот.

Законодавно правната комисија, и пратеничката група на ПДП и група пратеници на ПДП поднесоа амандмани со кои не се согласил претставникот на предлагачот, односно не се произнел.

Отворам претрес по амандманот за додавање нов член 2-а поднесен од пратеничката група на ПДП.

Го молам претставникот на предлагачот да се произнесе по амандманот. (нема потреба од произнесување на предлагачот)

Извештај не добивме од Комисијата и договор било во Законодавно правната комисија да се поднесе усмен извештај од известителот на Комисијата.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Дами и господа по одлука на Собранието Законодавно правната комисија и Комисијата за внатрешна политика на заедничка седница ги разгледаа амандманите дадени и поднесени на пратничката група на ПДП за изменување на член 3 од Предлогот на законот за изменување и дополнување на законот за кривична постапка и за измена и дополнување на членот 2 од истиот закон како и амандманите поднесени од пратеникот Мерсим Положани на одредбите од КЗ.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Ве молам сега да одиме само на одредбите за додавање на нов член 2-а поднесен од пратничката група на ПДП-

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Па исти се сите амандмани. Се прави разлика само во едно. Кај едниот се додава член 2, се работи за член 5 од КЗ на СФРЈ односно сега Кривичниот закон на Република Македонија општи и посебен дел и на член 6. Таму на едно место се работи за примена на јазикот во постапката, а вториот случај се работи за писмата кои се упатуваат до судот. И едниот и другиот амандман ниту има потреба да се прифатат ниту пак стојат наводите на предлагачите за наводна дегресија и рестрикција во правата на националностите. Јас ќе речам едно во член 3 од ЗКП односно 5 стое дека во постапката се употребуваат јазиците на народите и народностите утврдени со Уставо и со закон. Овдека кај нас, во конкретниов случај во Република Македонија со Уставот

е одредено дека службен јазик во Македонија е македонскиот јазик и неговото кирилично писмо. Во законите за судовите до сега е предвидено постапката да се води на македонски јазик, што значи со овие одредби нигде ништо не им се ограничува на националностите. Што се однесува на предлогот на Мерсим Положани.... (јас сакам да ги објаснам амандманите во пакет).

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Прво да одиме на првиот амандман.

Дали некој друг бара збор?

ТУНЕ ГОСЕВ:

Претседателот малку конфузно зборуваше. Ставот на Законодавната комисија е дека нема уставен основ и дека е спротивно на член 7 став 1. Исто така треба да се нагласи дека со овој закон не се прави никаква рестрикција. Ниту досега го имале тоа право ниту со овој закон тоа право му се одзема на некој. Ако го погледнете Сојузниот закон, тогаш се зборуваше за народите од другите Републики или од автономните покраини и народностите. Сега кога зборуваме за Република Македонија и тогаш и сега во судовите бил во употреба македонскиот јазик и кириличното писмо. И отука сметам дека спрема националностите во овој момент со донесувањето на овој закон нема никаква рестрикција ниту ретроградно право, одземање на некое право дека на некој му се одзема со овој предлог. - Да се нагласи тоа дека во постапката пред судовите согласно на член 5 од Законот за кривична постапка дека поради непознавањето на службениот јазик, на никого не му е ускратено правото да зборува на својот мајчин јазик со тоа што судот има право да му обезбеди соодветен толкувач по службена должност за да преведува. Ако тоа право не му го обезбеди, прави битни повреди на одредбите во постапката и таквата пресуда не може да биде валидна.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали уште некој сака збор.

Молам претставникот на Владата бидејќи Владата не се произнела по овој амандман.

ГОРГИ НАУМОВ:

Претходните пратеници ги образложија причините дека никаква рестрикција во правото на народностите во употребата на јазикот. И досега и одсега се истите права што се предвидени со овој предлог закон за изменување на Законот за кривичната постапка. Амандманот да не се уважи.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали уште некој бара збор (никој)

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (никој)

Крена рака само 1 пратеник.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот за додавање нов член 2-а поднесен од пратеничката група на ПДП.

Отворам претрес по амандманот на член 3 за внесување на нов став поднесен од група пратеници на ПДП. И за овој член се работи за исто.

Молам да се изјасни претставникот на Владата.

ГОРГИ НАУМОВ:

Не се прифаќа амандманот.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали некој друг бара збор (никој).

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака ? (1)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 3 за внесување на нов став поднесен од група пратеници на ПДП.

Отворам претрес по амандманот на член 5 за додавање на нов став 2 поднесен од пратеничка група на ПДП.

Дали некој бара збор (никој)

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (нема)

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 5 за додавање на нова став 2 поднесен од пратеничката група на ПДП.

Отворам претрес по амандманот за додавање на нов член 47-а поднесен од Законодавно правната комисија.

Дали бара некој збор или има нешто да каже претставникот или известителот на Комисијата (нема)

Дали некој друг бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (никој)

Бидејќи никој не гласаше за констатирам дека Собранието не го усвои амандманот за додавање нов член 47-а поднесен од Законодавно правната комисија.

Отворам претрес по амандманот на член 49 став 1 поднесен од Законодавно правната комисија.

Дали некој бара збор?

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Да ве потсетам за една работа господо. Ова исто Собрание кога го донесувавме Уставот се определи правото на вонредниот правен лек да му го додели на странката а не на јавниот обвинител.

Тој амандман овој Парламент го усвои со 98 гласови, колку што беа и присутни. Сега со измената се сака на мала врата и тоа право што овде сите ние го усвоивме, што го припаѓа на граѓанинот, пак да се врати на јавниот обвинител. Ќе ве молам, во претходниот амандман исто така стана збор за поднесување на јавниот обвинител за правата на БЗЗ меѓутоа овдеска сега, ова е содржина каде што јавниот обвинител е тој што покренува постапка за оцена на законитоста. Ве молам ова право да не му го одземеме на граѓанинот. Ова право да го дадеме пак на јавниот обвинител, прв пат е воведено ов Вишински, државата да врши контрола на граѓанинот во сите свери. Јас немам ништо против јавниот обвинител како странка да учествува во постапка и покрај другите правни средства што ги има како странка и ова правно средство да го користи, а ова да не биде негово исклучиво право. Што се случува? Тој те тужи, сега одиш да го молиш-молимте, направи грешка, исправија сам! И затоа стоиме на становиштето дека овој амандман треба да го уважине и навистина да се почитуваме сами себе.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Кој друг бара збор.

Господинот Наумов.

ГОРИЌИ НАУМОВ:

Почитувани пратеници, ако на јавниот обвинител не му дадете право да покренува право за заштита на законитоста а јас и во друга прилика реков дека е единствен државен орган на кого оваа држава му дава право да гони и да го штити поредокот утврден со Уставот, да ја штити државата. Тогаш неznam што ќе работи јавниот обвинител на Македонија, бидејќи тој нема предмети во втора степен.- Граѓанинот има вонредно правно средство, вонредно преиспитување на правосилна пресуда. Директно се обраќа до Врховниот суд. Граѓанинот има вонредно правно средство - ублажување на казната

директно се обраќа до врховниот суд. Во конкретниов случај барање заштита на законитоста, тој што е чувар на редот и поредок во државата, тој е тој што треба да оцени дали во конкретниот случај е повреден законот. Ако е повреден законот на штета на обвинетиот тој од тоа никакви последици нема. Ако се утврди дека судот неправилно го применил законот, а тоа е во корист на обвинетиот судот само декларативно ќе констатира, никакви последици нема. Али, ако е во корист на обвинетиот тогаш се бараат пресудите и обвинетиот се ослободува односно се изречува помала казна. Тоа е единствено правно средство на јавниот обвинител кој што со тоа средство го штити поредокот, јавниот поредок. Ве молам, ако тоа средство не му го дадеме јавниот обвинител нема што да работи. Затоа барам во оваа смисла амандманот да се одбие.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Збор има господинот Стојановски.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Видете што, дали ќе има јавниот обвинител што да работи или не, ако навистина ставивме јавен обвинител само да решава по предлозите за заштита на законитоста, тогаш треба да го преиспитаме и Уставот, дали ќе ни треба таков институт. Овде се работи за една работа на граѓанинот, слободата, какво право јавниот обвинител има ако јас како обвинет се обратам до обвинителот тој од мое име да бара заштита на законитоста, јас не се јавувам повеќе како странка пред Врховниот суд. Сега се јавува јавниот обвинител и по негово барање ќе се укине пресудата. Постапката се враќа на почеток, значи како да немало судење никогаш. По таа логика што досега било, ние ќе можеме да добиеме нова пресуда. Што бива со таа нова пресуда? Наиме, обвинетиот да биде построго осуден. А во законот е дадено дека никој не може да биде построго казнет ако не се жалел.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ: (Продолжение)

Жалбата на странката му гарантира право дека не може да биде построго осуден, а ако интервенира јавниот обвинител тој не се јавува во име на обвинетиот, туку вели повреден е законот и јас се јавувам како јавен обвинител, и ја поништувам целата постапка. Тоа е една работа.

Второ, што интерес има Јавниот обвинител сега ние да го молиме него, не учествувал, се судат двајца за колец во меѓа, и Јавниот обвинител ќе интервенира дали е повреден законот или погрешно применет или не. Каков интерес има државата од тој колец, јас не знам, не гледам нека ме убеди господинот министер дека државата има интерес, дали овој колец треба да биде вака, вака или вака, косината нека ја наде, јас ќе се откажам од ова. Меѓутоа, овде се работи за право на граѓанин, бараме демократска држава, бараме демократија, меѓутоа, јавниот обвинител останува тој единствено што нема што да работи ако нема БЗЗ.

Во сите постапки каде се јавува обвинетиот директно пред било кој суд задржано е правото како странка учествува, меѓутоа таму каде учествува јавниот обвинител, странката не учествува. Ако се решава пред Врховниот суд по предлог на јавниот обвинител другата странка апсолутно нема врска што се работело. Само ќе добие одлука успеал не успеал, меѓутоа никој не го штител него. Се поставува прашање, ако јавниот обвинител покренал предлог за заштита на законитост за обвинетиот, тука има и оштетен, ако странките имаат право да користат предлог за заштита на законитост тогаш примерокот од тоа барање ќе оди на оштетениот, ќе

оди на тужениот, ама ќе оди на јавниот обвинител. Значи, никој овде не е оштетен. Кога се решава за заштита на законитост Јавниот обвинител задолжително учествува во постапката пред Врховниот суд. На, господа пратеници, министерот овде сакаше да ни каже нема работа што да работат. И ќе постапуваат пред Врховниот суд, граѓаните ќе обезбедат работа, тие бегаат сега од работа, а не да немаат работа. Овде е друго прашање, а ако јас не сум господине рудар, јас сум правник и кажувам Јавниот обвинител како странка во секој случај пред Врховниот суд учествува, а граѓанинот нема да учествува. Сега чие право штитиме, на државата или на Јавниот обвинител.

ГОРГИ НАУМОВ:

Морам да објаснам, почитувани пратеници, Јавниот обвинител е и странка и државен орган. Оваа функција заштита на законитоста ја врши во функција на државен орган, а не во функција на странка. Понатаму Јавниот обвинител подига барање за заштита на законитоста во сите постапки, не само во кривични, во граѓанска, во извршна. Јавниот обвинител може да предложи на Судот, да нареди на Судот, да осудениот кој што се наоѓа на одржување на казна да го пуштат бидејќи нашол дека е повреден законот се додека по неговото барање не одлучи Врховниот суд. Јавниот обвинител може да бара да се сопре рушење на куќата бидејќи ако се сруши нема враќање на таа куќа повеќе. Правниот поредок, системот го штити Јавниот обвинител како државен орган, постапката, процедурата била повредена, не се работи само за кривична постапка, значи од барањето за заштита на законитоста нема штетни последици осудениот или тужителот, туку може да биде само во негова корист. Ако е на штета само се констатира дека е повреден Законот само на негова штета.

БФТИМ МАНЕВ:

Законодавно-правната комисија го предложи овој амандман само по еден основ. Во ниеден случај со прифаќањето на овој амандман не се исклучува јавниот обвинител, во секој случај кога тој ќе изоцени да покрене БЗЗ. Факт е тука кога јавниот обвинител прекратува постапка, не дозволува БЗЗ странката која поднела предлог до него се сомнева во тој факт дека не се изјаснил највисокиот суд во Македонија. Само од тие причини одевме, сметам дека во ниеден случај не е изолирано обвинителството. Тоа може во секој случај како странка да поведува БЗЗ. Тука се допушта тоа што граѓанинот може директно до Судот, а односите меѓу Судот и Обвинителството не верувам да бидат ускратени, како што одат и предметите се праќа до Окружен или до Врховен суд, во БЗЗ ќе биде така господине министри. Тоа е ставот на Комисијата.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали има уште некој за збор? (Нема).

Видејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (24).

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 49 став 1 поднесен од Законодавно-правната комисија.

Продолжуваме со претрес по текстот на Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и предлогот на законот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (66).

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за изменување на Законот за кривичната постапка.

Дали се согласувате да прекинеме со работа?

Ако се согласувате, пред да прекинеме со работа, предлагам да го усвоиме овој апел што го предложи господинот Цаферовски.

Ве молам, дали на овој апел има забелешка? (Нема).

Констатирам дека апелот е прифатен.

Сега седницата ја прекинуваме, а за продолжението на седницата ќе бидете дополнително известени.

(Седницата прекина со работа во 20,30 часот).